№ 69 (4116)

6 верасня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

РЭХА

Адгрымела, адгуляла, адшумела…

Што ўразіла на гэты раз на свяце Дзень горада Мінска? Колькасць яго ўдзельнікаў. Гулянні захапілі сталіцу. На паўмарафон з'явіліся 20.000 чалавек! Да маэстра Анісімава на вячэрні канцэрт прыйшлі 10.000 гледачоў і слухачоў. Ну а колькі мінчан і гасцей сталіцы глядзелі салют – музычна-піратэхнічнае феерверк-шоу? Кажуць, 330 тысяч!

Нават дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея Уладзіміра Пракапцова папрасілі прайсці кантроль на Дне горада.

ПАД ГРАДУСАМ

Амаль лета!

У аўторак 6 верасня будзе пераважна без ападкаў, толькі ноччу месцамі, у асноўным па поўдні, кароткачасовыя дажджы. У начныя і ранішнія гадзіны ў асобных раёнах туман. Тэмпература ноччу +7…+13°С, па поўдні да +15°С, днём +19…+25°С.

У сераду 7 верасня пераважна без ападкаў. Тэмпература ноччу +5…+12°С, днём +18…+24°С, па паўднёвым захадзе да +26°С.

У чацвер 8 верасня днём па паўночным усходзе магчымы невялікія дажджы. Тэмпература ноччу +7…+14°С, днём +18…+24°С, па паўднёвым захадзе да +27°С.

У пятніцу 9 верасня пераважна без ападкаў, толькі па паўночным усходзе магчымы кароткачасовыя дажджы. Тэмпература ноччу +7…+14°С, днём +18…+25°С, па паўднёвым захадзе да +28°С.

У выхадныя захаваецца цёплае, спакойнае і камфортнае надвор'е пераважна без ападкаў.

РАЗБОРКІ

Уладзіміра Падгола папярэдзілі

А сёння ў тэлеэфіры кандыдат у дэпутаты павінен выступіць з... жаночымі нагамі.

Учора на пазачарговым пасяджэнні акруговай выбарчай камісіі па Старавіленскай выбарчай акрузе №105 "ставілі на від" кандыдату ў дэпутаты **Уладзіміру Падголу**.

"Па-першае, спадар Падгол правёў 31 жніўня пікет, – прагучала на пасяджэнні. – *Дакладныя месца і час пікета ён не ўказаў, Мінгарвыканкам не даў дазвол на мерапрыемства, а значыцца, яно было несанкцыянаванае. Па-другое, кандыдат падчас пікета раздаваў літаратуру, якая была без выхадных дадзеных, а гэта таксама з'яўляецца парушэннем".*

"У заяўцы ў гарвыканкам я ўказваў канкрэтныя вуліцы з канкрэтнымі дамамі, дзе буду праводзіць пікеты, – парыраваў філосаф. – *Напрыклад, паведамляў, што буду праводзіць пікет на такой і такой вуліцах, ля ўсіх дамоў. Што, не маю права? Чаму я павінен указваць толькі адзін дом? Што тычыцца "забароненай" літаратуры, то я і не хаваю, што раздрукаваў лісты на ўласным ксераксе. Але гэта – цытаты Лукашэнкі. Няўжо забаронена раздаваць людзям цікавыя выразы і цытаты, якія кіраўнік краіны публічна агучваў?"*

У выніку сябры камісіі вырашылі не прымяняць вельмі жорсткія меры да Падгола і абмежаваліся папярэджаннем.

Дарэчы, напярэдадні кандыдат у дэпутаты паўдзельнічаў у чарговых тэледэбатах, якія павінны выйсці ў эфір **сёння вечарам.** Калі падчас свайго першага тэлевыступлення Уладзімір Падгол прыйшоў у тэлецэнтр у танкісцкім шлеме і бронекамізэльцы, то гэтым разам – з пластыкавымі жаночымі ногамі.

"Мне падаецца, што дэпутаты нічога не робяць, а проста праядаюць народныя грошы, – распавёў ён "Народнай Волі". – *Таму на тэледэбатах прапанаваў больш эканомны варыянт. Неабходна ва ўсіх раёнах выбраць самую прыгожую дзяўчыну, затым усіх прыгажунь саджаем у парламент у купальніках. Галасаваць яны будуць не кнопкамі, а сваімі прыгожымі нагамі, і на гэтае шоу будзем прадаваць турыстам квіткі. Такім чынам парламент у нас стане валютаносцай крыніцай. Каб было больш зразумела, як будуць галасаваць гэтыя кандыдаты, я прынёс у студыю жаночыя ногі і прадэманстраваў падчас запісу праграмы. Праўда, не ведаю, ці пакінуць гэта ў эфіры".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ШЧЫРА

Павел СТАРАВОЙТАЎ: «На парламенцкую кампанію грошы ў маці пазычыў…»

Павел вылучаецца ад Партыі БНФ, але амаль год нідзе не працуе. Чаму?

– Зараз я вучуся на курсах на маляра-тынкоўшчыка, – *удакладняе ён.* – І хутка пачнецца практыка. Праўда, зараз уся мая ўвага сканцэнтравана на выбарах, таму пакуль пра працу нават не думаю. Хаця, натуральна, трэба будзе нешта шукаць.

– Выбаршчыкі не цікавяцца, чаму кандыдат у дэпутаты – дармаед?

– Дык у краіне шмат такіх, як я. Што тут дзіўнага ці незвычайнага?

– Якая ў вас адукацыя?

– Сярэдняя спецыяльная. Я – друкар, працаваў у паліграфіі. І ўвогуле шмат дзе працаваў. І ахоўнікам, і будаўніком трошкі… Зараз спрабую палітыкай займацца. Можа, пасля выбараў куды-небудзь уладкуюся.

– Колькі ўжо не працуеце?

– Каля васьмі месяцаў. Апошні раз працаваў рознарабочым на адным прадпрыемстве, але доўга там не затрымаўся. Паглядзеў, што гэта – не маё, і праз паўтара месяца сышоў. Грошы не плацілі, п'яныя рабочыя боўталіся… Таму кінуў тую справу і вырашыў пайсці на біржу працы, дзе мне і прапанавалі курсы. Дапамога, дарэчы, там вельмі слабая. Калі стаяў на біржы, грошы не атрымліваў, а калі пайшоў навучацца на курсы, далі ўсяго 21 рубель у месяц.

– А за якія сродкі сям'ю корміце?

– Няма пакуль сям'і, я – халасцяк.

– Удзел у парламенцкай кампаніі таксама патрабуе ад кандыдата пэўных выдаткаў. Якім чынам гэтае пытанне вырашаеце?

– Калі шчыра, то ў маці грошай пазычыў. Так бы мовіць, яна – мой спонсар. Я вось чуў, што парламенцкая кампанія фінансуецца з рэспубліканскага бюджэту, але я ніякіх грошай не ўбачыў. Можа, якія праўладныя кандыдаты нешта і атрымліваюць, хаця нічога не ведаю дакладна пра гэта.

– Калі вас выберуць у дэпутаты, то ўжо дакладна забяспечыце сябе прыстойнай пенсіяй…

– Думаю, не выберуць. Бо я ж ведаю, як у нас лічаць галасы.

Я не стаў пытацца, чаму ў такім разе спадар Старавойтаў вырашыў балатавацца, – адказ вядомы.

Аляксандр АГУРЭЕЎ.

ВІНШУЕМ!

Прэміі – майстрам пяра

Нацыянальная літаратурная прэмія была заснавана летась. Сёлета падчас святкавання Дня беларускага пісьменства пераможцам у намінацыі "Лепшы твор прозы" стаў **Алесь Марціновіч**, аўтар кнігі "Цяпло колішніх вогнішчаў".

Узнагароду за "Лепшы твор (зборнік твораў) паэзіі" атрымаў **Мар'ян Дукса** (аўтар зборніка "Птушка вечнасці – душа").

Аўтар "Лепшага твору драматургіі" – **Ягор Конеў**, які напісаў п'есу "Злачынства і пакаранне на берагах Свіслачы".

У намінацыі "Лепшы твор публіцыстыкі" перамог гісторык і пісьменнік **Мікалай Барысенка** (за кнігу "Эхо Великой войны в Восточной Беларуси» (1914–1918)").

Пераможцам у намінацыі "Лепшы дэбют" стаў **Сяргей Клімковіч** (адзначана яго кніга "Тайна квартиры №8"). Ён актыўна друкуецца ўжо амаль 20 гадоў. Але ў дадзеным выпадку адзначаны дэбют у дзіцячай літаратуры.

Непасрэдна ў намінацыі "Лепшы твор для дзяцей і юнацтва" перамог **Сяргей Давідовіч** (адразу за некалькі кніг).

Аўтар "Лепшага твору літаратурнай крытыкі і літаратуразнаўства" – **Таццяна Мацюхіна** (даследаванне "Беларускі імпрэсіянізм").

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ВЫБОРЫ-2016

Илья ДОБРОТВОР: «Я – фартовый!»

Он отлично подходит под определение идеального кандидата в депутаты со всех точек зрения. Молодой. Красивый. Умный. В отличие от многих представителей белорусской оппозиции у него есть постоянная работа. Он ездит на хорошем автомобиле. Имеет недвижимость. Но самое главное: Илья Добротвор – отец пятерых детей!

Из личного дела

Илья Николаевич Добротвор родился в 1981 году в городе Минске. В 1996 году поступил в Кадетский корпус. Во время учебы активно участвовал в помощи семьям погибших в Афганистане солдат. По окончании учебы получил среднее юридическое образование.

В 2004–2009 годах учился в Международном гуманитарно-экономическом институте.

Во время учебы на дневном отделении работал на Полиграфическом комбинате имени Якуба Коласа и в Центральном ботаническом саду НАН Беларуси.

После окончания института работал в школе социальным педагогом.

С 2003 года индивидуальный предприниматель.

Активно участвует в общественно-политической жизни страны.

Православный христианин, оценивающий людей в первую очередь по поступкам, а не по «количеству свечек, поставленных в храме».

Главная ценность – семья.

Пять легче, чем один

– Илья, вам всего лишь 35 лет, и у вас уже столько детей…

– У нас с женой вопрос абортов никогда не стоял. Мы считаем: если Бог дает ребенка, значит, мы сможем его вырастить и воспитать.

– Примерно такой же теории придерживаются баптисты…

– Мы православные. Правда, не такие уже мега-православные, просто верим в Бога, ходим в церковь, пытаемся детей к этому приобщать, хотя их пока не заставить. А сами с женой стараемся каждое воскресенье бывать в церкви, однако не всегда удается.

– Сколько лет вашему старшему ребенку?

– Старшей дочке 12, а младшей – три.

– Тут с одним думаешь, как бы справиться, а когда пять… Даже представить сложно, сколько это хлопот…

– Знаете, вот с одним действительно трудно. А когда уже три-четыре-пять – все гораздо проще.

– Я так понимаю, ваша жена не работает?

– Работает. Раньше была менеджером по продажам, продавала торты и шоколад. Сейчас – бухгалтер. Еще она решила восстановиться в Лингвистическом университете, который бросила на третьем курсе. Пока мы чисто финансово не можем потянуть эту нагрузку, но, я думаю, нет ничего невозможного. Я тоже работаю.

– Одеть-обуть трех парней и двух девочек – дело затратное…

– Иногда получается, что младшие донашивают какие-то вещи за старшими. Но большую часть вещей, конечно, нужно покупать. Приходится выкручиваться.

– Помню, одно время вы работали почтальоном…

– Да, у меня было много разных работ. Оформился индивидуальным предпринимателем. Читаю лекции по лидерству, занимаюсь репетиторством.

Я соглашаюсь практически на все подработки, беру любую работу. Главное – чтобы труд неплохо оплачивался.

– Многие оппозиционеры долгие годы твердят, что не могут найти работу из-за своих политических взглядов. А у вас, члена Партии БНФ, по белорусским меркам относительно приличный доход – чуть больше 10 миллионов в месяц.

– Ну, мы стараемся крутиться. Я считаю, возможность заработать есть всегда, главное – желание. Вот сейчас жена, например, собирается запустить свадебный портал. Мы уже туда столько денег вложили!.. Хорошо, если окупится. Но я никогда не критикую свою жену. Наоборот, стараюсь поддерживать все ее инициативы, а в некоторых даже участвовать.

– И как у нее времени на все хватает! Ведь даже приготовить еду на такую большую семью – одной кастрюлей супа точно не обойдешься.

– Честно говоря, когда начались садик-школа, стало легче. Утром дал по бутерброду, а в школе-садике горячий завтрак, обед.

Но знаете, в чем плюс многодетной семьи? Дети не испытывают проблем с коммуникацией и с раннего возраста могут постоять за себя. Вот мы младшую дочку не так давно отдали в садик. Ребята начали у нее отбирать какую-то игрушку, так она одному сдачи дала, второму – мальчики обалдели просто. А ей не привыкать. Многодетная семья, ежедневная конкуренция…

Приходить в магазин и не смотреть на цены

– Вы принимаете большое участие в воспитании детей?

– Конечно! Например, всегда хожу на все родительские собрания. Хотя у нас три ребенка в одной школе учатся, и собрания обычно на одно и то же время назначаются. Ну и бегаешь по разным кабинетам…

Естественно, проблем с детьми куча. Но от этого жизнь только веселее. А вообще, дети, конечно, дисциплинируют. Я у них все время чему-то учусь.

– Знаю, раньше вы жили в частном доме в Колодищах…

– Сейчас мы построили квартиру и переехали в город, в Заводской район. Но дети продолжают ходить в 190-ю школу в Уручье. И дочку младшую возим туда в садик. Все дети в белорусских классах учатся. И как нас ни пытаются перевести в одну из школ Заводского района, я говорю: «Нет, нам эта нравится!»

– Это ведь такая даль! Во сколько вы встаете каждое утро?

– В пять. Детей в полседьмого будим.

– У вашей супруги бывают периоды отчаяния из-за того, что в сутках всего 24 часа, за которые и по дому все нужно сделать, и вам рубашки погладить, и детям одежду привести в порядок, а еще ведь и самой хочется и на маникюр, и в спортзал?..

– Мы с Инной стараемся разделять обязанности. Я в быту совершенно неприхотливый человек. Могу сам и приготовить, и постирать. Не считаю, что муж – это еще один ребенок для женщины, за которым нужно ухаживать. Домашнюю работу мы делим по принципу: кто увидел – тот и сделал.

Иногда бывает трудно, потому что все дети абсолютно разные, у всех свои интересы, все друг с другом воюют. Если у кого-то из детей возникают поведенческие проблемы, естественно, мы уделяем ему больше внимания, а другие сразу обижаются. Старшие считают, что мы младших больше любим. Одним словом, маленькие проблемы большой семьи.

Кстати, у нас еще кот есть. В прошлом году дочка привела. До этого у нас черепашка жила, но она умерла через три дня. Первое, что сделали дети, когда в доме появился кот, это подстригли ему усы. Затем усовершенствовали ему прическу – основательно подстригли макушку. Честно говоря, мы с женой думали, что больше недели он у нас не выдержит. Но он стал полноправным членом нашей семьи.

– В кружки водите деток?

– Старшие ходят в музыкальную школу. Каждый день идет война за сольфеджио! В доме есть и пианино, и цимбалы, но за инструменты только я могу их посадить. Женой в этом смысле они уже научились управлять. А я строгий папа.

К сожалению, нам пришлось отказаться от гимнастики – мы возили детей в секцию в Зеленый Луг. Оказалось слишком затратно: и расходы на бензин, и оплата секции, и форма, плюс перекусы после занятий.

– Сколько часов в сутки спит ваша жена?

– Я слежу за тем, чтоб она вовремя ложилась, иногда даже в одно время с детьми. Меньше, наверное, я сплю. Иной раз три часа поспал – уже хорошо.

– А продукты кто покупает?

– У кого есть время, тот и идет в магазин. Вот сейчас жена как раз прислала эсэмэску, что нужно купить. Мне главное, чтобы в доме были макароны.

У нас была смешная история, связанная с едой. Мы тогда еще жили в Чижовке, с бабушкой жены. Я прибежал с работы на обед, поел каши, которую сварила жена. В кастрюле еще немного осталось, бабушка попробовала и говорит: как ты такую гадость можешь есть? А каша то ли пересоленная была, то ли совсем несоленая. А я даже не почувствовал. Для меня еда – не культ, а просто одна из необходимых процедур. Бывает, конечно, хочется каких-то деликатесов. Но я вполне могу обходиться и без них.

Я считаю, что человек должен зарабатывать столько, чтобы можно было приходить в магазин и не смотреть на цены. Чтобы без проблем хватало на оплату коммуналки и прочих услуг, чтобы дети были сыты-обуты-одеты, а также на хороший отпуск всей семьей. Я к этому стремлюсь.

– Сколько лет вы женаты?

– Мы познакомились с женой 14 лет назад в народном театре «Живая планета». Год мы жили гражданским браком, затем оформили отношения. Обвенчались тоже не сразу – это очень серьезный шаг. И если развестись можно всегда, то развенчаться – нет.

– Можно, но это сложная и длительная процедура.

– Ну, раньше и индульгенцию можно было купить. А сейчас такое время, что, как в той же России, можно у себя на участке церковь построить, нанять священника, содержать его. Но я считаю, что к Богу это не имеет никакого отношения.

(Окончание на 2-й стр.)

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Лідзія ЯРМОШЫНА:

«Ніякага кантролю з нашага боку тут няма…»

– Лідзія Міхайлаўна, пад чыім кантролем друкуюцца выбарчыя бюлетэні?

– Бюлетэні заказваюць акруговыя камісіі, гэта і ёсць кантроль. Мы далі грошы на гэтую працэдуру, а акруговыя камісіі размясцілі заказы. І такіх заказаў – 110.

– Але выраб заказу нехта кантралюе?

– А хто будзе кантраляваць? Грошы заплацілі – і вам надрукавалі той тыраж, што заказалі. Забралі бюлетэні – і ўсё. Ніякага кантролю з нашага боку тут няма. Друкарні дзяржаўныя, таму кантралююцца сваімі ведамствамі.

– Хто развозіць бюлетэні па ўчастках?

– Участкі самі будуць іх атрымліваць. Як правіла, яны прыязджаюць у акруговыя выбарчыя камісіі і забіраюць неабходную колькасць бюлетэняў. Ім вызначаны нават грошы на транспартныя выдаткі.

– Тэарэтычна можна надрукаваць, што называецца, "левыя" бюлетэні?

– Напэўна, можна, але хто за гэта заплаціць? Бо акруговая выбарчая камісія можа разлічваць толькі на той тыраж, які вызначаны. Гэта колькасць выбаршчыкаў плюс 5 працэнтаў рэзерву. І я наогул не бачу ніякага сэнсу ў друкаванні "левых" бюлетэняў.

– Каб маніпуляваць з іх дапамогай вынікамі галасавання…

– У такім выпадку, напэўна, значна прасцей зрабіць гэтыя самыя "левыя" бюлетэні на ксераксе. Навошта ў гэтую справу яшчэ і друкарню ўцягваць? Гэта ж усё стане вядома…

Васіль РОЎНЫ.

ПРЭМ'ЕРА РУБРЫКІ

«Гісторыя фотаздымка»

Ідэя, можа, і не новая, але, думаю, мае права на існаванне. Бо, напэўна, у дзяржаўных, карпаратыўных і прыватных архівах захоўваецца нямала фатаграфій, з якімі звязаны незабыўныя гісторыі. Іх з жыцця і з памяці, як кажуць, не выкрасліш.

Мы будзем друкаваць малавядомыя фотаздымкі вядомых людзей, а апошнія ўспомняць, пры якіх абставінах усё адбывалася. Акрамя таго, запрашаем да супрацоўніцтва усіх нашых чытачоў. Калі ў кагосьці ёсць жаданне даслаць у рэдакцыю фотаздымак з цікавай гісторыяй – калі ласка!

*Свае лісты дасылайце з пазнакай **"Гісторыя фотаздымка"** па адрасе: 220030 г.Мінск, вул. Энгельса, 34а, "Народная Воля" альбо на наш электронны адрас: nvonlineinfo@gmail.com.*

Тры Станіславы

Гэты здымак – з альбома першага кіраўніка незалежнай Беларусі **Станіслава Шушкевіча**, які, да слова, і сам захапляўся фотасправай.

"Фота зроблена жонкай у 1987 годзе, – распавядае Станіслаў Станіслававіч. – *На ім – я, мой сын і бацька. А здымак так і падпісаў: "Тры Станіславы". Памятаю, калі малы пачынаў гарэзнічаць ды рабіць нешта небяспечнае, то я некалькі хвілін трымаў яго ўніз галавой, і ён супакойваўся. А бацька, пабачыўшы гэта, толькі рукамі махаў: маўляў, ратуйце ўнука! Дарэчы, не сказаў бы, што сын моцна гарэзнічаў, ён быў больш сам па сабе. Хаця, шчыра скажу, яго выхаваннем, на жаль, я амаль не займаўся, бо быў вельмі моцна заняты працай".*

Станіслаў Шушкевіч успамінае, што фатаграфаваліся на старой двухпакаёвай "універсітэцкай" кватэры на вуліцы Адоеўскага.

"Тое жыллё нам вельмі падабалася, хаця, як кажуць, былі свае нюансы, – дадае Станіслаў Станіслававіч. – *На здымку бачна, якое вялізнае акно было ў нашай кватэры – на ўсю сцяну. Яго памеры проста ўражвалі – здаецца, метраў пяць у шырыню! Атрымлівалася, што амаль ўся сценка была шкляная. А зараз уявіце, колькі высілкаў даводзілася прыкласці, каб падрыхтаваць гэтае акно да зімы! Гэта была для нашай сям'і самая сапраўдная бяда… А яшчэ, калі я гляджу на гэты фотаздымак, то ўзгадваю, што спартыўны касцюм, у які я быў апрануты амаль 30 гадоў таму, захоўваю яшчэ і сёння".*

Вядучы рубрыкі Алесь СІВЫ.

ЗАКУЛИСЬЕ

В экстрим-парк!

За миллион долларов и очень быстро

В субботу ближе к двенадцати курсирующие в Минске по улице Столетова троллейбусы и автобусы заполнились экстремалами. Кто со скейтом, кто с великом или роликовыми коньками, кто с мячом или вооружившись только налокотниками и наколенниками – все ехали в «*самый лучший в СНГ экстрим-парк*» (так сказали на его открытие).

Столичные любители активного отдыха давно мечтали о подобном месте, и вот в прошлом году идейный вдохновитель создания парка, руководитель молодежного центра уличной культуры и спорта «ProКач» **Александр Войнов** достучался-таки до чиновников. Когда удалось увлечь идеей столичного градоначальника **Андрея Шорца**, работа сдвинулась с места.

Первый в стране парк экстремальных видов спорта строили быстро. Очень быстро: вместо нормативных семи с половиной месяцев возвели всего за три с половиной. Деньги – народные, из бюджета Минска. Всего будет потрачено 17,5 миллиарда «старых» рублей – в эквиваленте около 880 тысяч долларов.

Почему в будущем времени? «Светофорный объект» еще будет расширяться.

Размах впечатляет уже сейчас! Под присмотром 15-и видеокамер семь площадок для занятий самыми разными экстремальными и не очень видами спорта: стритбольная, для футбольного фристайла, для людей с ограниченными возможностями и инвалидов, для воркаута, для скейтбординга, для паркура и для детских забав.

«Уж если делать, то делать по уму»

После того как Шорец, Якобсон, Шашок и Войнов перерезали символическую красную ленточку, председатель Мингорисполкома отправился «на обход» объекта. Сначала забросил (со второй попытки) мяч в стритбольную корзину, затем подивлялся мастерству футбольных фристайлистов – тех, что акробатические трюки с мячом выделывают.

Поразившись умениям **Антона Николаёнка**, Шорец сказал **Александру Якобсону** и свите: «*Вот кого надо на тренировки футбольного клуба «Минск» отправить!*»

Журналистская братия взяла чиновников в осаду, стала задавать вопросы, а воспользовавшийся случаем вице-президент НОК **Николай Ананьев** вручил председателю Мингорисполкома памятную олимпийскую медаль, привезенную из Рио. «*Как только вы туда приехали, так и пошли медали*», – полушутя-полусерьезно заметил Шорец.

Дальше было не до шуток. На вопрос о том, не появятся ли в экстрим-парке еще какие-нибудь площадки, Шорец ответствовал: «*Сюда, наверное, не надо – нельзя в одном месте концентрировать то, что будет привлекать весь город. Посмотрим, что можно по другим районам сделать. Может, в каком-то другом виде – что предложат люди*».

На каждой из площадок председателя Мингорисполкома со свитой встречал ответственный. Когда Шорец пришел на площадку для занятий спортом людей с ограниченными возможностями, ему поведали короткую историю о том, что три дня занимавшаяся на этих тренажерах пожилая женщина (а парк для посещения и занятий открыли за несколько дней до торжественного мероприятия) заявила, что за этот короткий срок у нее в два раза увеличилась подвижность в плечевом поясе, ограниченная вследствие перенесенной операции.

И тут Шорец задал вопрос, резко поменявший магистрально-праздничное направление действа: «*Может, еще чего-то не хватает?*» В ответ его подвели к инвалиду-колясочнику. «*Было бы неплохо сделать турнички, потому что турников для обычных людей хватает везде, но колясочникам взобраться на них самостоятельно невозможно. Та же история и с брусьями. Хотелось бы, чтобы колясочник мог сам сделал какие-то упражнения. А так, в принципе, неплохо*», – без обиняков заявил **Артем Ермак**, игрок сборной Беларуси по баскетболу для колясочников.

Слегка удивленный Шорец обратился к подчиненным: «*Всех спросите – что еще надо? Уж если делать, то делать по уму*». С этим нельзя не согласиться.

Оперный оставят в покое

Когда процессия переместилась к скейтбордистам (в показательных выступлениях участвовали даже иностранные спортсмены, прибывшие оценить минский экстрим-парк), один из свиты председателя горисполкома поинтересовался у Ананьева: «*Включат ли скейтборд в Олимпиаду?*» Директор «Минск-Арены» компетентно стал объяснять ему, что уже через 4 года, на Играх в Токио, скейтбординг войдет в олимпийскую программу на правах полноценного участника состязаний, как спортивное скалолазание и серфинг с карате.

Выступление скейтеров было впечатляющим, как и сам размах площадки, позволяющей теперь «экстремальным» минчанам не обтачивать лестницы, ведущие к тому же Оперному театру или к выставочному центру, а оттачивать свои умения в экстрим-парке.

Не менее ярким было и представление паркурщиков. Встретивший Шорца и прочих молодой человек заявил, что такой площадки нет на просторах СНГ. А другой парень с сережками в обоих ушах сказал чиновнику спасибо за то, что есть возможность не во дворах практиковаться, а шлифовать свое мастерство на месте. Однако и тут не обошлось без «но»: парень посетовал, что во время дождя нельзя будет заниматься, так как велика вероятность получить травмы. Как и в холодную погоду (едва ли не полгода). «*Нам бы помещение небольшое, чтобы развиваться*», – не отходя от кассы, взял он быка за рога.

«*Можно здание найти?*» – поинтересовался предисполкома. На что ему глава администрации Партизанского района **Денис Овсянников** ответил, что дешевле эту часть парка накрыть и отопление сделать, чем найти даже неотапливаемое помещение и ремонтировать его. «*Вот такой крышей из металлопрофиля*», – указывая на сцену, подытожил он.

Шорец с пистолетом

Процессия двинулась дальше. Дорогу Шорцу и прочим постоянно прокладывал молодой человек с квадратной грудной клеткой и таким же лицом. Я простодушно решил поговорить с молодцем в бээрэсэмовской вышимайке и облегающих шортах. Выяснилось, что это «*Витя Станкевич, 19 лет, кандидат в мастера спорта по жиму лежа*».

Интерес к особе охранника не понравился двум подполковникам из Партизанского РУВД: «*Ваше поведение подозрительно, необходимо пройти в ГОМ, чтобы выяснить вашу личность*». На вопрос, что же подозрительного в моем поведении, последовал сногсшибательный ответ: «*Потому что вы говорите в диктофон*». Никогда бы не подумал, что это может стать поводом к задержанию. Причем не только меня, но и коллеги, которому я передал диктофон.

Не скажу, каково звание начальника, засветившегося счастьем в участке, когда на диктофоне он услышал оброненную мною фразу «Шорец с пистолетом», которой я прокомментировал выстрел предисполкома из стартового пистолета, давший старт забегу на роликовых коньках. Но пыл служаки, поймавшего «террориста», остудила пара ребят, при входе которых милиционеры вытянулись во фрунт. Их «разбирательство» было в десятки раз короче: «*Претензии к работникам милиции имеете?*» – «*Нет, не имею*».

Двух журналистов «задерживали», а затем «разбирались» с ними восемь сотрудников милиции. Восемь! Может, в праздничный день они могли бы найти лучшее применение своим умениям?

Олег ШЕПЕЛЮК.

РЕАКЦИЯ

…И я написал письмо в поддержку Козловского

Добрый день, уважаемая редакция! Предлагаю опубликовать ответ из Министерства здравоохранения на мое обращение, в котором я просил дать разъяснения насчет того, почему цены на одни и те же импортные препараты в Беларуси в два раза выше, чем в России. Поводом для моего обращения в Минздрав послужила публикация в «Народной Воле» за 27 июля этого года – письмо читателя А.Козловского «В пять раз дешевле!». В нем рассказывалось о том, что немецкий препарат «Вестибо», который автор приобрел в России, оказался в 2 раза дешевле, чем в Беларуси, а «Рисполепт» – и вовсе в 5 раз!

Читатель Козловский написал: «Хотел бы обратиться к министру здравоохранения Василию Жарко с вопросом: когда цены на импортные лекарства в Беларуси будут стоить ну хотя бы столько же, сколько в России? Все же живем в одном Таможенном союзе».

Я, наверное, сделал это за него. Факты, изложенные в публикации, меня настолько впечатлили и возмутили, что я написал официальное письмо в Министерство экономики. Оттуда его перенаправили в Минздрав. Ответ заместителя министра здравоохранения В.Д. Шило и хочу предложить читателям. Забегая вперед, скажу: суть ответа – никогда импортные лекарственные препараты у нас не станут дешевле, чем в России, и выход из этой ситуации Минздрав видит один: покупайте белорусское.

А.И.МИНИЧ, житель г.Жодино.

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОТВЕТ

К сожалению, действительно существует подобная разница в ценах на лекарственные средства

Министерство здравоохранения рассмотрело Ваше (*имеется в виду мое.* – **А.Минич**.) обращение, перенаправленное из Министерства экономики Республики Беларусь, и в пределах компетенции сообщает следующее.

Цены на лекарственные средства в Республике Беларусь формируются всеми субъектами хозяйственной деятельности строго в соответствии с требованиями Указа Президента Республики Беларусь от 11.08.2005 №366 «О формировании цен на лекарственные средства, изделия медицинского назначения и медицинскую технику» (далее – Указ), определяющего порядок формирования цен и размеры предельных оптовых и торговых надбавок.

Данным Указом определена регрессивная система применения оптовых и торговых надбавок, при этом **контрактная** цена составляет **основную долю** (более 70%) в структуре розничной цены на лекарственные средства.

Ценовая политика производителей лекарственных средств различна при поставках на рынки стран, входящих в состав Евросоюза, стран СНГ и других, чем и обуславливаются различия цен на одни и те же импортные лекарственные средства в аптеках Республики Беларусь и аптеках других государств. Следует отметить, что даже в рамках Евросоюза контрактные цены на одни и те же лекарственные средства под одним торговым названием, в одинаковой дозировке, форме выпуска и фасовке в различных странах значительно различаются, иногда в несколько раз.

К сожалению, действительно существует подобная разница в ценах на лекарственные средства Рисполент таблетки 2 мг №20 (международное непантенованное наименование – рисперидон), производство Janssen-Cilag S.p.A., Италия, и Вестибо таблетки 16 мг №30 (международное непатентованное наименование – бетагистин), производство Catalent Germany Schorndorf GmbH, Германия, в Республике Беларусь и Российской Федерации.

Розничные цены на указанные лекарственные средства в нашей стране обусловлены высокими контрактными ценами производителей, которые составляют 39.33 доллара США за 1 упаковку лекарственного средства Рисполент таблетки 2 мг №20 и 6.1 доллара США за 1 упаковку лекарственного средства Вестибо таблетки 16 мг №30.

Вместе с тем в аптеках Республики Беларусь в достаточном количестве имеются в наличии восемь аналогов лекарственного средства Вестибо, в том числе отечественного производства, имеющие тот же состав и терапевтическую активность, как и указанное лекарственное средство, по ценам от 2,8 деноминированных рублей за 30 таблеток 16 мг.

Также в аптеках имеется в наличии лекарственное средство Рисперидон-Боримед таблетки 2 мг №20, производство ОАО "Борисовский завод медицинских препаратов", которое является полным аналогом лекарственного средства Рисполент таблетки 2 мг №20, по цене от 1.9 деноминированных рубля за 1 упаковку.

Таким образом, пациентам предоставлено право выбора назначенного лекарственного средства с учетом его ценовой доступности.

Министерством здравоохранения в пределах компетенции регулярно проводится мониторинг порядка ценообразования. Случаев превышения установленных оптовых и торговых надбавок, а также нарушения порядка ценообразования в 2015 году и за истекший период 2016 года выявлено не было.

Одновременно сообщаем, что, в соответствии со статьями 18 и 20 Закона Республики Беларусь от 18 июля 2011 года "Об обращениях граждан и юридических лиц", настоящий ответ может быть обжалован Вами в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

В.Д.ШИЛО, заместитель министра здравоохранения Республики Беларусь.

ВЫБОРЫ-2016

Илья ДОБРОТВОР:

«Я – фартовый!»

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Простое счастье

– О своих конкурентах по выборам вы высказались довольно откровенно: *«Я молод и полон сил, а они дряхлы»*. Но по вашему округу уже давно называют имя того, кто займет кресло в Овальном зале.

– Мой округ входит в число тех, где будет вести наблюдение кампания «Право выбора». А что касается победы… Везде есть фактор случайности, так что все может быть. У меня в жизни все как-то довольно удачно складывается. Я – фартовый!

– Как семья отреагировала на то, что вы пошли в депутаты?

– Очень хорошо! Особенно дети. Им понравились дебаты – папу по телевизору показывали!

– А супруга?

– Хорошая жена не будет лезть в дела мужа. Если мужу нравится политика, значит, пусть занимается. Лишь бы с друзьями в гараже не пьянствовал *(смеется)*.

– Ну, у вас на это, видимо, точно времени нет.

– Да. И я вообще не пью.

– В одном из своих интервью вы сказали: *«Я очень удачно женат»*.

– Мне очень повезло с женой. Конечно, у нас случаются разногласия, но мы оба понимаем, что крепкий брак – это в первую очередь дипломатия. Когда не пытаешься человека изменить, а принимаешь его таким, какой он есть. Со всеми недостатками.

Правда, у нас и до развода пару раз доходило.

– Ого!

– Началось все с того, что у меня жена насмотрелась «Час суда». Мы подали на развод из-за какого-то пустяка. Потом еще пару раз было, но к тому моменту, когда надо было идти в суд, мы всегда мирились и приходили в суд уже умиротворенные, довольные жизнью и собой. В последний раз нас просто выгнали из суда.

В жизни, особенно семейной, все бывает. Главное – правильно выйти из конфликта.

– Вы в отпуске давно были?

– Я много лет не отдыхал, потому что приходится много работать. Пару раз с женой выбирались в Вильнюс, детей бабушке оставляли.

По грибы пошел недавно, и вечером этого же дня в футбол сыграл. Был безмерно счастлив! Понимаете, это такие простые радости жизни, но они очень ценные…

Марина КОКТЫШ.

ПИСЬМА ИЗ ПРОВИНЦИИ

Наследники

*Журналист «Народной Воли» **Елена Молочко** завершает цикл материалов из Шарковщинского района.*

Семья художников Марочкиных: Алексей Антонович (стоит), Игорь и Ирина.

Те самые Лужки

Знаменитый еврейский языковед Бен-Йехуда родился в середине XIX века в белорусском местечке Лужки, а потом прославился в Израиле как отец современного иврита. Когда в Лужках несколько лет назад открывали памятный камень в его честь, собравшиеся на торжество местные сельчане дружно скандировали: «Мы любим иврит!» Об этом их попросил родной праправнук знаменитого Бен-Йехуды, делая фото на память. А когда белорусы отказывали гостю? Тем более известному телеведущему, прибывшему на Шарковщину из Иерусалима. И праправнук был тронут отзывчивостью белорусов, даже целовал камень, поставленный в честь своего предка…

А проект этого памятника-камня делал минчанин художник Игорь Марочкин. Но пересеклись мы с ним не в Минске, нет. Я неожиданно встретила его в Шарковщинском райисполкоме, куда по совету местных журналистов пошла все-таки на прием к идеологу. К местной власти пришли и Игорь с женой Ириной. Цель их визита к руководству района была весьма интересной и, я бы сказала, значительной. Семья минчан Марочкиных собирается открывать в этих самых Лужках частный культурно-просветительский центр, и о своих планах хотела рассказать руководству. Рассказать и заручиться поддержкой. В Лужках они купили пару лет назад отличный стометровый дом из красного кирпича, построенный «за польскім часам» – в 1938 году, потихоньку ремонтируют его и будут приглашать туда художников на пленэры, устраивать выставки и разные другие, как теперь говорят, проекты.

Кстати, председатель Шарковщинского райисполкома Николай Иринархович Богович принял Марочкиных буквально через 10 минут без всякой предварительной записи. Говорили они в кабинете у начальника долго, я в приемной устала ждать. Потом Марочкины рассказали, что к их идее отношение нормальное, здоровое, главное – попросил председатель, чтоб не звучало нигде про БНФ. Мы посмеялись над вечными сверхопасениями начальства, понимая, что это больше камешек в огород отца Игоря, известного белорусского художника Алексея Антоновича Марочкина, активного участника белорусского возрождения.

– А Алексей Антонович тоже здесь, на Шарковщине, – неожиданно уточнил Игорь. – У нас ведь «лецішча» в Барсуках. Мы издавна всей семьей проводим там свой отпуск.

И я напросилась в гости. И Барсуки посмотреть, и соседние Лужки – с такими-то экскурсоводами!

На усадьбе у Терешко

По дороге домой Игорь и Ирина заехали на хутор к местному крестьянину Виктору Терешко – прикупить, так сказать, натурального продукта. Хозяйственные постройки усадьбы Терешко удивили красками: бирюзовые сараи, сиреневые амбары. И повсюду в палисадниках розовые цветы… Импрессионизм! Нечасто сельчане так смело пользуются цветом, так тонко чувствуют его оттенки. А здесь, видимо, живет настоящий романтик.

Но хозяин оказался человеком очень даже земным: животноводом, охотником, рыболовом, главой большой семьи – четверо детей: два мальчика и две девочки. Неторопливо отвечал на мои вопросы. Рассказал, что хозяйство у них «небольшое»: куры-гуси-утки (кто их считает), три коровы, 10 бычков, овечек было 14, да подрали бродячие собаки, пришлось мясо быстро освежевать и продать… Что государство крестьянина все-таки скубет, щемит: за арендованную землю, за каждый оформленный документ на пастбище надо платить миллионы (по-старому). А прибыль какая? «Когда-то заработаешь, когда-то прогоришь. Доллар прошлым летом прыгнул, так я только и смог вернуть то, что потратил», – подытожил Виктор.

Тем не менее Терешко выглядел человеком уверенным: он выбрал свою дорогу в жизни и метаться, по всему видно, туда-сюда не собирается. Две дочки-школьницы Виктора Владимировича стояли рядом с ним, внимательно слушая отца, впитывая его науку жить. Парни – старшие дети – отсутствовали по делам, но сыновья, сказал Виктор Владимирович, его сильные помощники. Хотелось, конечно, поговорить с хозяйкой – Татьяной Марьяновной, но она до вечера работает в детском саду помощником воспитателя. Но заочно передаю ей свои впечатления: хорошая атмосфера в вашем доме чувствуется сразу.

Крыницы семьи Марочкиных

Алексея Антоновича Марочкина мы застали, естественно, за мольбертом. Не хотела мешать, но хозяин сам решил отвлечься, чтобы показать очередному гостю – а минский бомонд любит регулярно наезжать к Марачкиным – свои летние владения.

Лесная деревенька Барсуки, возможно, должна была писаться через «о», от слова «бор». И где-то в архивах, уточнил Алексей Антонович, он видел именно такое название – Борсуки. Потому что липы здесь – в четыре обхвата. У речки нежное имя Мнюта. Есть крыничка со сладкой водой. И если привезти чайник с накипью, то она легко отпадает от крыничной воды буквально через несколько кипячений, уже проверено.

В Лужках осталось немало добротных построек. Как приспособить их к сегодняшнему дню?

Шарковщина, Барсуки давно стали второй родиной Марочкина, уроженца Могилевщины. Алексея Антоновича, кроме поэтической природы, зацепила историческая атмосфера Западной Беларуси. Родом из этих мест «литвинка Жанна д'Арк» – графиня Эмилия Пляттер. Ну и главное, на Шарковщине жил и работал художник и ученый Язэп Дроздович. Алексей Антонович, а потом и сын его, и невестка много лет подряд проводили исследовательскую работу о творчестве Дроздовича, собирая по крестьянским хатам брошенные холсты художника, бесценное наследство, чтобы впоследствии вернуть имя этого уникального человека белорусской культуре. И в конце концов провести в Барсуках самый первый пленэр имени Дроздовича.

Но в мой приезд молодые Марочкины – Ирина и Игорь, возможно, впервые захотели уточнить некоторые приоритеты. И мне было понятно движение их сердец.

– Алексей Антонович вернул белорусам Дроздовича, кто спорит? Но мало кто знает, что в этом большая заслуга его жены, Ирины Сергеевны, – сказала невестка Ирина. – Прежде всего, это именно ее родина, именно она показала своему Алексею эти места, познакомила со здешними людьми, западными белорусами.

Мы поехали в Лужки, старинное местечко, центр ремесел XVIII века. Деревня и теперь славится костелом в стиле виленского барокко, церковью – оба строения середины XVIII века, водяной мельницей конца XIX века, а также чудесными постройками из красного кирпича и камня того же периода, оставшиеся на помещичьей усадьбе. Кажется, агрогородок не в силах приспособить огромные здания к своим нуждам, хотя они совсем неплохо сохранились. В одном сделали спортклуб, фитнес-центр. Отлично. Но еще несколько старинных построек пустует, ветшает. Ну, просто жаль, подумалось, что их нельзя перенести в столицу: великолепный красный кирпич, добротный отшлифованный камень – строения из таких материалов сделали бы честь любому проспекту.

Дом на улице Мостовой, 9, где Игорь и Ирина Марочкины будут открывать свой культурный центр, тоже из красного кирпича, с высокими красивыми окнами – не какая-нибудь вам хатка. Да, здесь действительно можно будет развернуться с выставочной работой. А в конце июля просто невозможно было пройти мимо вишен во дворе, усыпанных почти черными крупными ягодами. «А ведь уже два ведра с них собрали», – не без удовлетворения отметили хозяева.

Памятный камень в честь еврейского языковеда Бен-Йехуды, уроженца местечка Лужки.

– Моя свекровь была стержнем, который держал семью, – продолжила разговор Ирина. – Она часто помогала мужу и в творчестве: собирала материал, уточняла по справочникам и энциклопедиям детали. Алексей Антонович эмоциональный человек, а Ирина Сергеевна была педант. Этот союз дал, по-моему, прекрасные результаты.

– Художника Марочкина, того гражданина, активиста возрождения, которого знает Беларусь, сформировала Шарковщина. И моя мама, – согласился с женой Игорь. – Отец в буквальном смысле слова воспитался на ее родине: на здешней культуре, на местной, западнобелорусской среде. Я, их сын, благодаря этому вырос в атмосфере белорусского возрождения. И теперь мы с женой, как наследники, хотим отдать долги Шарковщине – открыть первый частный дом культуры в Лужках. Тем более что фактически он давно сформирован: у нас уже перебывали лучшие представители национальной интеллигенции. Писали картины на пленэрах, отмечали Купалье, читали стихи. Но Барсуки – это все-таки частное жилье. Поэтому в Лужках мы купили дом под общественный культурный центр. Здесь на все хватит места: и для галереи (а экспонатов в нашей частной коллекции предостаточно), и для приемов. Надеемся, он станет местом притяжения местной молодежи.

Конечно, я спросила о финансировании: из каких источников? Ирина твердо ответила:

– Рассчитываем только на собственные силы: и материальные, и душевные.

– А как к этому отнесутся ваши дети? Ведь вы могли бы помочь им, а будете вкладывать большие средства в галерею, – задала я немного провокационный, но, в общем-то, житейский вопрос.

– Дети понимают, что мы – художники, просветители, не можем сделать целью своей жизни огород. Мы патриоты своих мест, – твердо сказали минчане Марочкины. Возможно, это был самый веский довод в пользу первого частного культурного центра в далекой деревне Лужки.

Елена МОЛОЧКО.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Владимир Япринцев обжаловал приговор

Защита бизнесмена Владимира Япринцева подала жалобу на приговор суда Центрального района Минска.

Напомним, что 23 августа суд Центрального района признал Япринцева-старшего виновным в непреднамеренном укрывательстве преступления и приговорил к штрафу, освободив в зале суда.

Его сын Казбек и Александр Арабян были признаны виновными в мошенничестве и приговорены к восьми годам каждый.

«Мы обжаловали приговор. Апелляционная жалоба на приговор подана в суд Центрального района», – сообщил Sputnik в пятницу адвокат Япринцева Сергей Буякевич. По его словам, будут поданы жалобы на приговор и двум другим обвиняемым по данному делу: Япринцеву-младшему и Арабяну.

РЭГІЁН

У Мсціславе плошчу назавуць імем Пятра Мсціслаўца

Райсавет ухваліў рашэнне ўвекавечыць імя беларускага друкара Пятра Мсціслаўца. Яго імем назавуць цэнтральную плошчу горада.

Акрамя таго, у старой частцы райцэнтра дзвюм вуліцам вернуць гістарычныя назвы: Кармяліцкая і Пірагоўская.

Дарэчы, Мсціслаў – адзіны горад, у якім не было помніка Леніну і плошчы імя Леніна.

КУЛУАРЫ

Иностранцы в Большом

В новом сезоне балетная труппа Большого театра обновилась двумя танцовщиками. Из Франции в театр принят Эван Капитен. Также остаться танцевать в белорусском балете изъявила желание стажерка из Японии Канна Ногучи.

Иностранный акцент прослеживается и в гастрольных планах балета: в декабре труппа отправляется в традиционный предпраздничный тур по Германии, в конце февраля – в Египет, в Каирский оперный театр, с которым налаживал сотрудничество еще маэстро Валентин Елизарьев. Связи оборвались вместе с уходом прославленного хореографа, и вот только теперь возобновятся. А весной, в апреле, балет поедет в Нидерланды. Так сказать, на самые тюльпаны.

Новые премьеры театра тоже не обойдутся без иностранного участия. Один из лучших балетмейстеров-репетиторов Мариинского театра Вячеслав Хомяков будет ставить балет «Корсар». Шедевр Моцарта – оперу «Волшебная флейта» поставит европейский режиссер и продюсер, президент Дрезденского оперного бала и директор Международного конкурса вокалистов Competizione dell'Opera Ханс-Йоахим Фрай. В декабре на Рождественский оперный форум приедут украинцы – Одесский национальный театр оперы и балета, который покажет оперу «Пиковая дама». Ее поставил классик оперной режиссуры москвич Александр Титель. Следите за афишей – Тителя пропустить уж никак нельзя!

Виктория ДРОЗД.

РЭХА ТРАГЕДЫІ

«Ёсць усе шанцы раскрыць забойства Паўла Шарамета»

Пра гэта на тэлеканале «1+1» днямі паведаміў міністр унутраных спраў Украіны Арсен Авакаў. Падрабязнасці расследавання ён распавядаць адмовіўся.

Паводле слоў Авакава, якія перадае interfax.by, цяпер расследаваннем гэтага злачынства займаюцца дзве шматлікія брыгады следчых. Авакаў дадаў, што відэа са зламыснікамі, якое трапіла ў інтэрнэт, толькі нашкодзіла следству.

Нагадаем, забойства журналіста беларускага паходжання Паўла Шарамета адбылося 20 ліпеня ў цэнтры Кіева. Аўтамабіль, у якім ехаў Шарамет, быў падарваны самаробным выбуховым прыстасаваннем.

Генпракурор Украіны Юрый Луцэнка лічыць ключавой версіяй забойства помсту за прафесійную дзейнасць журналіста.

ЧУЛІ?

Капскі паабяцаў, што форма БАТЭ будзе больш беларускай

Падчас закрытай сустрэчы кіраўніка футбольнага клуба БАТЭ Анатоля Капскага з заўзятарамі было агучана, што ў будучым сезоне прозвішчы гульцоў на футболках будуць пісацца на беларускай мове. Пра гэта распавёў наведвальнік форуму на афіцыйным сайце барысаўскай каманды.

Нагадаем, што ў сезоне 2016 года прозвішчы гульцоў на футболках па-беларуску пішуць шэсць клубаў вышэйшай лігі – абсалютны рэкорд за чвэрць стагоддзя суверэннага чэмпіянату.

SOS!

Магілёў: у двух беларускамоўных класах… 3 вучні

Колькасць вучняў, якія будуць навучацца па-беларуску ў Магілёве, павялічылася ажно ў тры разы! Праўда, радавацца не выпадае. Летась на роднай мове вучылася толькі шасцікласніца 1-й магілёўскай школы **Ялінка Салаўёва**. Летам, як і ў мінулыя гады, дзяўчынка дапамагала бацькам расклейваць абвесткі, каб знайсці сабе аднакласнікаў. Але на іх ніхто так і не адгукнуўся.

Яшчэ вясной было абʼяўлена, што класы з навучаннем па-беларуску будуць набіраць у дзвюх школах: згаданай 1-й, што знаходзіцца ў цэнтры горада, а таксама ў 34-й, што месціцца ў магілёўскім Задняпроўі. У выніку жадаючых амаль не знайшлося. Толькі ў школе №34 адкрыўся беларускамоўны клас, дзе пакуль усяго дзве вучаніцы – **Таццяна Турандзіна** і **Эвеліна Самойленка**. Ва ўсім горадзе, насельніцтва якога складае 378 тысяч чалавек (трэці паказчык у Беларусі пасля Мінска і Гомеля), знайшліся тры сямʼі, якія хочуць, каб іх дзеці валодалі роднай мовай.

"Народная Воля" вырашыла пацікавіцца ў кіраўнікоў грамадскіх арганізацый і партый, чаму яны не адпраўляюць у Магілёў свой дэсант для агітацыі? Магчыма, сябры гэтых арганізацый перакаталі б мясцовых бацькоў аддаваць сваіх дзяцей у беларускамоўныя класы? Згадзіцеся, гэта ж вялікая бяда, калі ў абласным цэнтры нельга знайсці 25–30 дзетак для навучання на нацыянальнай мове!

Старшыня ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" **Алег Трусаў** лічыць пытанне недарэчным. Паводле яго слоў, адкрыццём класа ўсё лета якраз займалася магілёўская арганізацыя ТБМ. Таму адпраўляць з Мінска іншых актывістаў не было ніякай патрэбы. У той жа час ён не тлумачыць, чаму так дрэнна спрацавалі мясцовыя актывісты. І наогул, у чым заключалася іх праца? Ці не адбывалася ўсё на ўзроўні балбатні?

Намеснік старшыні Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі – БНФ **Юрась Беленькі** мяркуе, што ў глабальным сэнсе пытанне правамернае, але сфармулявана не зусім карэктна. *"Цягам усёй нашай дзейнасці мы выступаем за вяртанне да беларускасці, беларускай мовы і культуры. Гэтага нельга не пабачыць. На гэтым фоне пераход на дробныя выпадкі выглядае ёрніцтвам. Усё даўно сказана і ўсім даведзена"*, – лічыць палітык.

Як бачым, адказ Ю.Беленькага носіць дэмагагічны характар. Як і А.Трусаў, ён нічога канкрэтнага не сказаў. Ствараецца ўражанне, што ні сам Беленькі, ні яго сябры па партыі "магілёўскім пытаннем" па вялікім рахунку не займаліся.

Віталь Рымашэўскі, сустаршыня аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя", адзначыў, што яго паплечнікі якраз агітавалі за арганізацыю беларускамоўнага класа разам з ТБМ. *"І яны, і я асабіста распаўсюджвалі пра гэта інфармацыю. У тым ліку ў сацыяльных сетках"*, – кажа палітык.

Так, магчыма, нейкая інфармацыя і была. Але няўжо ж спадару Рымашэўскаму не зразумела, што ніякая абвестка не заменіць работу з бацькамі, як кажуць, з вока на вока. Што, сярод прыхільнікаў хрысціянскай дэмакратыі няма бацькоў, дзеці якіх маглі б вучыцца ў беларускамоўных класах? А хто канкрэтна працаваў з імі і іншымі бацькамі? Пра гэта – ні слова.

Старшыня Абʼяднанай грамадзянскай партыі **Анатоль Лябедзька** акцэнтуе ўвагу на іншай акалічнасці. *"Зараз ідзе выбарчая кампанія,* – каментуе Лябедзька. – *Нашы кандыдаты ясна выказваюць сваю пазіцыю адносна беларускай мовы і культуры. Гэта дазваляе ахапіць праблему ва ўсёй краіне, а не канцэнтравацца толькі на адным рэгіёне"*.

Пры чым тут адзін рэгіён? У рэшце рэшт, калі б Магілёў стаў прыкладам стварэння і напаўнення беларускамоўных класаў – ці ж гэта не перадалося б іншым гарадам? Толькі без актыўнай грамадзянскай супольнасці тут не абысціся.

Што тычыцца Партыі БНФ, дык **Зміцер Салаўёў**, бацька Ялінкі, якраз зʼяўляецца сябрам абласной арганізацыі гэтай партыі. Цяжка сказаць, якія акцыі на яе рахунку, хто з партыйцаў канкрэтна сустракаўся з бацькамі і чаму не ўдалося іх пераканаць (калі быў рэальны дыялог) у тым, што іх дзецям лепш было б вучыцца ў беларускамоўных класах. Дарэчы, ці ж у саміх сяброў Партыі БНФ няма дзяцей, для якіх роднае слова павінна стаць галоўным у жыцці? Гэтае ж пытанне адносіцца і да членаў іншых партый, а таксама грамадскіх арганізацый.

Натуральна, прычына такой магілёўскай пасіўнасці як у агульнай моўнай палітыцы, так і ў пазіцыі саміх бацькоў. Адносна першай **Алег Трусаў** сказаў "Народнай Волі", што *"пакуль не будзе нацыянальнага ўніверсітэта, пакуль у існуючых дзяржаўных універсітэтах беларускамоўных і рускамоўных патокаў не будзе пароўну, агітацыя за беларускамоўную школу будзе заставацца хобі айчынных патрыётаў"*.

Спрэчнае меркаванне, ці не праўда? Перш чым ствараць нацыянальны ўніверсітэт, трэба паклапаціцца аб тым, хто ў ім будзе вучыцца. І не трэба заплюшчваць вочы на рэальную сітуацыю: у тым жа Магілёве ўлады адкрылі беларускамоўны клас, але падобна на тое, што палітычныя і грамадскія арганізацыі завалілі працу з бацькамі тых дзяцей, якія могуць навучацца ў іх.

Чатыры гады таму той жа **Зміцер Салаўёў** казаў "Народнай Волі", што галоўная цяжкасць – "бацькоўскі менталітэт". *"Нямала было размоў на гэтую тэму, шмат хто з бацькоў падаваў заявы на навучанне дзяцей у беларускамоўным класе,* – разважаў Салаўёў. – *Але потым, калі даведваліся, што ў іх школе больш ніхто з бацькоў такога жадання не выказаў, адмаўляліся ад сваіх намераў. Звычайна кажуць: "Не, не хачу, каб дзіця было адно ў класе. Лепш няхай ходзіць разам з усімі дзецьмі, каб адчуваўся калектыў. Не хапала яшчэ адмоўных эмоцый"*.

Усё гэта, магчыма, і так. Але факт застаецца фактам: пакуль свайго важкага слова не скажуць партыі, грамадскія арганізацыі, праблема не зрушыцца з месца. Нельга дапусціць, каб улады заявілі: "Вось бачыце, мы за тое, каб адкрываліся беларускамоўныя класы, але тыя, хто на словах за нацыянальнае адраджэнне, ухіліліся ад канкрэтнай работы з бацькамі дзяцей, якія могуць вучыцца ў іх".

Вадзім БРОННІКАЎ.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Бокам выйшла «зарплата» ад нябожчыка-брата

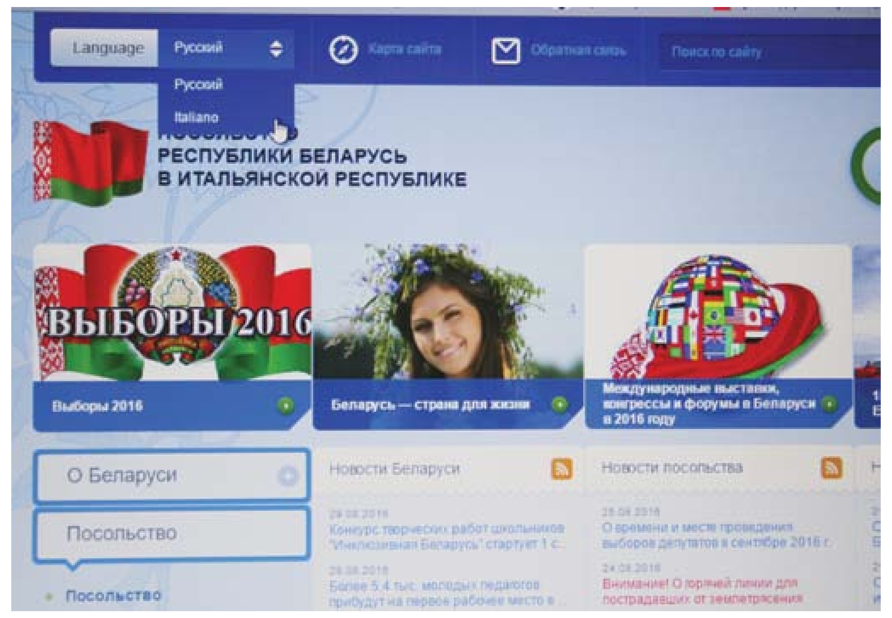
Жанчына з Нароўлі ўпотайкі пахавала свайго памерлага брата-інваліда ў вёсцы і 8 гадоў атрымлівала за нябожчыка ягоную пенсію.

Як не ў сабе была жанчына,
Слёз праліла яна зашмат.
І бедаваць была прычына:
Памёр яе любімы брат.
Ён быў з дзяцінства
інвалідам,
Зусім яшчэ не дзед стары.
Аднак жанчына
з сумным відам
Не паяўлялася ў двары.
Яна трымалася бадзёра,
На твары ўсмешка,
як заўжды,
Нібы не сёння і не ўчора
Яе не напаткала гора,
Няма падставы для нуды.
Сястра нябожчыку сказала:
– Як чалавечак не чужы,
Ты мне даброт даваў нямала
І пасля смерці паслужы.
Хоць ты ўжо
не на гэтым свеце,
Ды атрымоўвай пенсіён…
Здалося ў гэты міг кабеце:
Згадзіўся, падмаргнуўшы, ён.
Зрабіць жанчына так хацела,
Каб шыта-крыта ўсё было:
Употайкі ад іншых цела
Завезла ў дальняе сяло.
Там дзед мясцовы за капейкі
Парупіўся наконт труны.
(Нябожчык –
не Ракфелер нейкі,
Труна не з дуба, а з сасны.)
Апойкі выкапалі яму,
Як дзве бутэлькі ім дала,
І пра яе нягоду-драму
Не ведаў больш ніхто з сяла.
Не ведалі і ў райсабесе,
Што падапечны інвалід
Знайшоў спачын
у паднябессі,
Навек адправіўся ў нябыт.
Налічвалі па завядзёнцы
Службоўцы пенсію яму.
Сястра казала паштальёнцы:
– Хварэе ён, дык я вазьму…
Была жанчына ўдзячна
брату:
Хоць ён сканаў ужо, але
Ёй дадатковую зарплату
Бесперапынна з раю шле.
Сумневу не было ў кабеты,
Што брат яе ў раі жыве:
Хоць ён папом і не адпеты,
Ды свечкі ставіла ў царкве.
Душа нябожчыка таксама
Была давольнаю ўгары:
Сышла "жыццёвая
праграма",
Ды дагаджае ён сястры.
І цешыла наверсе брата,
Што згадваецца ён у сне,
А здарыцца якое свята –
Сястра за чаркай памяне.
Аднак ідылію знявечыў,
Завёўшы справу,
пракурор…
(Аж восем год прайшло,
дарэчы,
З тае пары, як брат памёр!)
А калі слова скажуць суддзі
(Бадай, сумневу ў тым няма),
У выніку прытулкам будзе
Яму – труна, а ёй – турма.

* * *

А брат пад вечкам тым
сасновым
Аж заварочаўся ў труне:
"Сястра мяне
Харошым словам
Зноў памяне
Ці пракляне?.."

СОРАМ!

Як беларускія дыпламаты ў Італіі развіталіся з роднай мовай...

Я сам з Маладзечна Мінскай вобласці, але на дадзены момант па сямейных абставінах часова пражываю ў Рэспубліцы Італія. Не так даўно мне спатрэбілася дапамога з боку беларускай амбасады, але калі я адчыніў старонку МЗС Беларусі ў інтэрнэце, то звяртацца туды і тым больш прасіць якой-небудзь дапамогі ў мяне адпала жаданне. Я быў вельмі ўражаны і абражаны і зараз растлумачу чаму...

Справа ў тым, што на дзяржаўным вэб-сайце Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь, а таксама на вэб-сайце амбасады МЗС РБ у Рэспубліцы Італія ўвогуле (!!!) адсутнічае беларуская дзяржаўная мова! Адчыніўшы раскладку сайта з мовамі, я ўбачыў, што ёсць толькі дзве мовы – руская і італьянская. Ведаеце, я валодаю і той, і другой, але ж мне як беларусу (не толькі па крыві і сумленні, але ж і па грамадзянстве) трэба мая родная мова – беларуская.

Памысліўшы трохі, я адчыніў старонкі другіх амбасад Беларусі – літоўскай (мовы толькі руская і літоўская), латвійскай (мовы толькі руская і латвійская) і гэтак далей – і не здолеў знайсці родную беларускую мову... Я нават зрабіў некалькі фотаздымкаў тых пасольскіх старонак, каб паказаць, што нічога не блытаю.

Унізе старонкі я знайшоў звесткі, што распрацоўкай сайта і яго дызайну займалася студыя Pixellhead, якая з'яўляецца структурнай часткай кампаніі IBA.

У мяне, як грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, узнікае пытанне: чаму пры стварэнні вэб-сайта, які па сутнасці сваёй з'яўляецца «люстэркам» Беларусі, яе «візітнай карткай», не была ўжыта беларуская мова, а была ўжыта толькі мова суседняй краіны – Расіі?

Растлумачце мне, калі ласка, хто-небудзь – як гэта зразумець?

Трэба думаць, гэты безбеларускамоўны вэб-сайт пасля стварэння быў яшчэ, безумоўна, і зацверджаны нейкім чыноўнікам з МЗС РБ, а можа, нават і самім міністрам. І вось тут у мяне ўзнікаюць галоўныя пытанні.

Гэта было наўмысна зроблена супраць інтарэсаў Рэспублікі Беларусь?

Гэта дыскрымінацыя дзяржаўнай беларускай мовы з боку Pixellhead ці МЗС РБ?

Гэта наўмысная дыверсія з мэтай дыскрэдытаваць Рэспубліку Беларусь перад міжнародным супольніцтвам?

У дадзеным выпадку вельмі жорстка парушаны канстытуцыйныя правы не толькі мае, але ж і ўсіх грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Вельмі хацелася б, каб па гэтым пытанні далі адказ, тлумачэнні і прававую ацэнку гэтай з'явы дзяржаўныя ўлады, якія па законе павінны рэагаваць і праводзіць праверку па такіх заявах у СМІ.

Для прыкладу скажу: першае, што было зроблена з боку італьянскіх улад, калі я прыехаў у Італію, – са мной заключылі пісьмовую дамову аб тым, што я павінен авалодаць іх мовай, атрымаць веды па культуры, гісторыі і традыцыях, геаграфіі краіны (і заключаў я гэтую дамову не абы з кім, а з кіраўніком рэгіёна, у які прыехаў, а ён мае статус, прыкладна як старшыня аблвыканкама ў нас). Мяне накіравалі на бясплатныя школьныя курсы, дзе са мной займаліся выкладчыкі, каб было трохі лягчэй. Потым здаваў моўны іспыт і на выдатна здаў усё... Людзі перш за ўсё сябе і сваё паважаюць, а ў Беларусі... Ну што тут скажаш, нават сваёй роднай мовы не ўжываюць.

Сорам!

Андрэй КВЯТКОЎСКІ.

РОЗДУМ

«Прыгожа жывуць!..»

У савецкі час падчас службы на флоце мне давялося пабываць у розных краінах і ўбачыць, як жывуць там людзі.

Аднойчы наш карабель ішоў з Балтыйскага мора на поўнач цераз дацкія пралівы. Было лета, чэрвень. Ярка свяціла сонца, і маракі, вольныя ад вахты, глядзелі на бераг, які быў зусім-зусім блізка.

Мы ішлі, зразумела ж, пад чырвоным сцягам, гарматы былі зачахлёныя брызентам. З берагоў нас віталі мясцовыя жыхары; салютавалі рыбакі ў лодках. Мы ўбачылі якісьці рыбацкі пасёлак: белыя аднапавярховыя будынкі з чырвонымі дахамі, вакол – невысокія жоўтыя платы, акуратныя дарожкі. І ўсюды – кветкі, кветкі… "Прыгожа жывуць, нам бы так!" – уздыхалі нашы маракі.

– А чаму мы самі не здольныя так жыць? – заўважыў адзін з афіцэраў, што аглядаў бераг у бінокль. – Прыедзеце дамоў пасля службы – рабіце на здароўе прыгажосць ля свайго жылля.

Маракі маўчалі…

– Таварыш камандзір, будзем старацца, – за ўсіх адказаў я.

– А што тут прыгожага? – пачулася чыясьці рэпліка. – Тут жа забастоўкі ўсялякія, умовы працы вельмі цяжкія, ну проста гнілы капіталізм – гэтак усе пішуць і гавораць у нас.

Афіцэр нічога не адказаў і пайшоў на вахту, а мы ўсё глядзелі і глядзелі на гэтае "загніванне". Глядзелі, як на дзівосную казку наяве…

Мінула амаль паўвека пасля маёй службы. Неяк на сваіх "Жыгулях" я ехаў наведаць родныя мясціны на Магілёўшчыне. У вёсцы спыніўся ля крамы. Убачыў купку мужчын, што дзялілі пляшку "на траіх". Чацвёрты сядзеў крыху воддаль ад асноўнага "кантынгенту" і не браў удзелу ў п'янцы. А тамаду з пляшкай я пазнаў адразу: мой колішні сусед Міхаіл, таксама былы марак. Павітаўшыся, ён прапанаваў выпіць за сустрэчу, за "тых, хто ў моры". Я адмовіўся, бо зараз за рулём, і пацікавіўся: а чаму незнаёмы мне мужчына стаіць убаку, не ўцягнуты ў агульнае "мерапрыемства"?

– Дык гэта ж немец, муж маёй сястры Дар'і. Прыехалі ў госці з Германіі, ніколі не п'юць на людзях.

Аказваецца, Дар'я з нашай вёскі выйшла замуж за абрусеўлага немца з Паволжа. Жывуць яны стала ў Германіі, і добра жывуць. А кожны год Дар'я прыязджае з сям'ёй на радзіму, дзе пахавана яе маці.

Гэты немец падчас свайго гасцявання ў магілёўскай вёсцы не гуляў – рамантаваў дах хаты, цэментаваў двор, фарбаваў плот, усталёўваў помпу для вады, паліваў агарод. А Дар'я з дачушкамі садзілі кветкі, падмяталі вуліцу – словам, наводзілі парадак-прыгажосць, да якіх чамусьці ў мясцовых жыхароў рукі ніяк не даходзілі. Вяскоўцы падыходзілі дзівіцца. Адны паціскалі плячыма, другія адабральна прыгаворвалі: маўляў, як хораша мяняецца ўсё вакол суседскай хаты…

– Ой, прыгожа ўмеюць жыць людзі! Быццам іншага клопату няма. Вось бы і нам так!..

А потым пацiху разыходзіліся, і ўсё ішло ў іх, як і раней…

Іван СЫРНІКАЎ,
жыхар г.Барысава.

ПОЗИЦИЯ

Не раскулачивайте «кулаков»

Беларусь не поднимет экономику за счет лодырей, пьяниц, наркоманов (количество которых растет), а выживет прежде всего за счет талантливых, умных, предприимчивых людей, настоящих тружеников. И их нужно ценить на вес золота, а не «раскулачивать». Кстати, «кулаками» называли людей, которые трудились от зари до зари и, не успевая вернуться домой с поля, засыпали там, подложив под голову кулаки. Поэтому и пошло название «кулаки», а на самом деле они были настоящими тружениками, заинтересованными в больших урожаях и хорошем приплоде и привесе скота.

Нельзя разорять способных, предприимчивых людей, постоянно пополняющих государственную казну. Неразумно резать курицу, несущую золотые яйца. А «раскулачивание» под любым предлогом (нет всех документов, сертификатов и т.п.) может привести, как и 100 лет назад, к нищете, войне, беззаконию. Наши деды и прадеды проливали кровь в войне за нашу свободу, а не за тотальный контроль и «раскулачивание».

Эти слова я адресую прежде всего А.Г.Лукашенко, который определяет политику в стране.

Л.П.НОВИКОВА, минчанка.

РЭЗАНАНС

Грамадзянская актыўнасць ці грамадская павіннасць?

У №68 «Народнай Волі» на паласе "Пошта" змешчаны фотаздымкі – запоўненая людзьмі, колькі бачыць вока, плошча, сцягі, партрэты… І загаловак – "Вось вам і туркі…". Мяркуючы па подпісе да здымкаў, чытачка газеты Таццяна Сідарэвіч захапляецца грамадзянскай актыўнасцю туркаў, якія выйшлі *"на вуліцы Стамбула пасля нядаўняй спробы перавароту"*. Яна лічыць, што *"нам, беларусам, трэба павучыцца ў іх"*.

Прабачце, паважаная спадарыня Таццяна, але я не разумею, чаму Вы заклікаеце нас вучыцца. Паводле толькі афіцыйных паведамленняў, пасля няўдалай спробы перавароту (многія эксперты лічаць, што гэта была інсцэніроўка дзеля вынішчэння ў краіне не згодных з курсам Эрдагана) у краіне былі арыштаваны 13 тысяч чалавек, затрыманы і звольнены каля 60 тысяч. Ідзе гаворка пра аднаўленне смяротнага пакарання. У такіх варунках цяжка ўявіць, што людзі не выйшлі б у масавым парадку на мітынгі ў падтрымку дзеючай улады. Калі гэта лічыць узорам грамадзянскай актыўнасці, дык гэтаму на постсавецкай прасторы, думаецца, нікога вучыць не трэба. Сузіранне першамайскіх і іншых дэманстрацый, святочных трыбун з працоўнымі на ваенных парадах, натоўпу сагнаных на святкаванне Тысячагоддзя хрышчэння Русі настаўнікаў, якія прастаялі некалькі гадзін на санцапёку, чакаючы таго, "хто вышэй за Бога", і "намесніка Бога на зямлі", павінна напаўняць сэрца радасцю за грамадзянскую свядомасць суайчыннікаў. А ўжо масавы ўдзел у датэрміновым галасаванні пад наглядам непасрэдных начальнікаў па працы – дык увогуле "трыўмфальнае шэсце" актыўнай грамадзянскай пазіцыі.

Сафія ЭЛІНА.

Гродна.

З ПІСЬМА

Калі закончыцца гэта вакханалія?

Яшчэ тыдзень-другі таму хлеб бялковы "Славяначка" можна было купіць за 5600 недэнамінаваных рублёў, сёння ён каштуе ўжо 7100.

Спадар Лукашэнка, калі ўсё ж такі закончыцца гэта вакханалія з цэнамі? Калі яны растуць, то на такую ж велічыню павінны павышацца і пенсіі, зарплаты рабочых і служачых.

Алег САДКОЎ.

Мінск.

ПЫТАННЕ – АДКАЗ

Каб не пераплачваць за электраэнергію…

З ранняй вясны да позняй восені жыву ў вёсцы, дзе пасля смерці бацькоў застаўся дом. Вядома, што прапісана я ў горадзе, а таму ў мінулыя гады даводзілася плаціць за тую ж электраэнергію па павышаных тарыфах. Кажуць, сёлета сітуацыя для вясковых "дачнікаў" змянілася. Ці праўда гэта?

Надзея КУРЫЛЬЧЫК.

Рэдакцыя звязалася з "Белэнерга" і даведалася, што з гэтага года ўведзена аплата па субсідзіраваных тарыфах для непрацуючых пенсіянераў і інвалідаў, якія жывуць адпаведны перыяд у вясковым доме без пастаяннай рэгістрацыі. Для таго каб не плаціць за электрычнасць па павышаных тарыфах, трэба звярнуцца ў сельскі Савет і адзначыць сваё месца знаходжання на той ці іншы перыяд. Затым зайсці ў мясцовую арганізацыю "Энергазбыту" і напісаць заяву з просьбай дазволіць вам разлічвацца за электрычнасць па субсідзіруемых тарыфах.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Які лёс чакае аршанскі кляштар?

У горадзе Орша на беразе ракі Аршыцы ў сярэдзіне XVIII стагоддзя быў узведзены выдатны архітэктурны ансамбль: мужчынскі базыльянскі кляштар і ўніяцкая царква. Пабудовы з'явіліся па волі старасты Івана Лянкоўскага; сваім хараством яны ўражвалі не адно пакаленне, нават нягледзячы на тое, што ў 1839 годзе пастановы Брэсцкай уніі былі скасаваны і ўніяцтва пачало выкараняцца. Яны перажылі падзелы Рэчы Паспалітай, вайну з Напалеонам, рэвалюцыю 1917-га, Вялікую Айчынную…

У XIX стагоддзі частка царквы была разбурана, але яе аднавілі. І ўсё ж у 1969 годзе яе знішчылі па загадзе ўлад. Ад храма засталіся толькі парэшткі, якімі хацела завалодаць мясцовае аддзяленне міліцыі. Але кляштар грамада адваявала. Праўда, праз некаторы час з яго зрабілі жылое памяшканне.

На пачатку 2000-х будынак былой царквы наогул аказаўся закінутым, і лёс гэтага помніка архітэктуры перастаў кагосьці цікавіць, акрамя супрацоўнікаў музеяў ды творчай інтэлігенцыі. Праўда, спробы рэстаўрацыі прадпрымаліся ў 2011–2015 гадах, ля былога кляштара нават узвялі драўляную каплічку, затынкавалі адзін вугал – і на гэтым усё скончылася.

Цікава, што літаральна ў некалькіх хвілінах хады ад кляштара знаходзіцца іншы архітэктурны помнік – аршанскі іезуіцкі калегіум, які ў савецкі перыяд на доўгія гады стаў турмой. Пасля распаду СССР яго таксама закінулі, і ён стаяў у цэнтры горада нікому не патрэбны, акрамя бамжоў ды купак мясцовай моладзі. Але, кажуць, пра яго даведаўся прэзідэнт Беларусі, і ў 2007 годзе па яго загадзе пачалася рэстаўрацыя помніка. Хутка ў цэнтры горада вырас велічны будынак з 26-метровай вежай, у якім размясціліся дзіцячая бібліятэка, мастацкая галерэя, кафэ. Ён стаў месцам розных святаў, турысцкім аб'ектам і, вядома ж, упрыгажэннем горада. У той час як базыльянскі кляштар стаіць без даху і паціху разбураецца.

Лёс кляштара ўжо не адзін год хвалюе аршанцаў. Нядаўна мясцовыя краязнаўцы сабраліся на пасяджэнне Грамадскай назіральнай камісіі па ахове гісторыка-культурнай спадчыны пры Міністэрстве культуры, каб вырашыць лёс помніка. Сябра Беларускага саюза мастакоў Мікола Купава (дарэчы, ён бачыў, як разбуралі царкву) коратка распавёў пра гісторыю кляштара і пра цяперашняе становішча. Ён выказаў абурэнне тым, што нікога з епархіі і ўлад лёс помніка гісторыі не хвалюе.

Рэстаўратар Мікалай Лук'янчык сказаў:

– У 2011 годзе мы пачалі распрацоўваць план рэстаўрацыі. Праект быў гатовы і ў 2012 годзе ўзгоднены. Аднак не было фінансавання, усё давялося спыніць…

Краязнаўца Таццяна Вароніна паказала перапіску з уладамі і пракуратурай, якая цягнецца з таго часу, калі кляштар перадалі ва ўладанне праваслаўнай царквы. Святары абяцалі аднавіць дах на будынку, аднак потым адмовіліся, аргументаваўшы гэта тым, што на паўразбураных сценах дах трымацца не будзе. Гэта і прымусіла краязнаўцаў звярнуцца ў Міністэрства культуры.

Напрыканцы мінулага месяца дах усё ж пачалі ўзводзіць. Так, законсерваваць помнік, магчыма, і ўдасца. А калі ён будзе адноўлены ў сваёй першаснай красе?

Святлана ГАЛУЗА.

СМЕХОТУРА

Оглянемся и… улыбнемся

«Не понимает человек шутки – пиши пропало», – заметил Антоша Чехонте, он же Антон Павлович Чехов, мастер подтекста, умевший даже анекдот обратить в минишедевр, от которого становилось смешно и грустно.

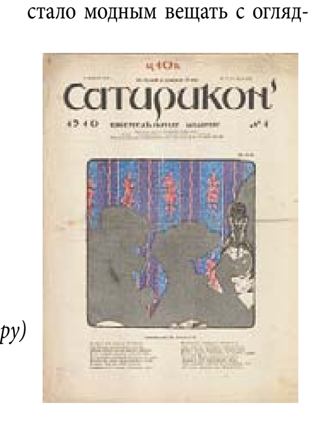
Современники А.П.Чехова, его коллеги по перу юмор понимали и шутить умели. В этом убеждаешься, просматривая российские сатирические журналы «Сатирикон», «Патрон», «Защитник», «Шрапнель», издававшиеся на заре XX века.

Нынче в России да и у нас в Беларуси шутки и юмор в дефиците, о сатире же лучше и не заикаться… О своем житье-бытье мы привыкли говорить с хмурым выражением лиц. Даже о наполеоновских планах и прожектах на завтра и на обозримое будущее почему-то стало модным вещать с оглядкой назад, как бы давая понять: не грех вернуться в прошлое, в некий «обновленный СССР».

Мы же с тобой, читатель, пойдем другим путем – заглянем в «зеркало» XX века. Заглянем и увидим в метких миниатюрах из сатирического наследия зеркальное отражение бытия, нравов и пороков российского общества тех далеких уже лет. Сверим время на часах. Сопоставим. Как было и как есть сегодня. У них, в России, и у нас, в Беларуси.

И – улыбнемся.

Архивариус.

Графу Витте

(Премьер-министру)

Ох, высиживает Витте
Министерское яйцо,
И какое, посмотрите,
«Вдохновенное» лицо!
«Радикальнейшие меры
Для спокойствия страны.
Но боимся, у премьера
Выйдут только «болтуны».

(«Шрапнель» №1, 1905 г.)

***

– Вы кто такой?
– Депутат.
– Стыдитесь! Здоровый человек! Лучше бы работать шли.

(«Сатирикон» №10, 1908 г.)

В магазине

Приказчик *(любезно даме)*:
– Может, из предметов роскоши желаете: мыло или зубную щеточку?

(«Сатирикон» №35, 1908 г.)

***

Я пришел к тебе с приветом
Рассказать, что депутатов
Распустить желают летом,
Чтоб потешить бюрократов.

(«Защитник» №49, 1908 г.)

Одно и то же (за буфетом)

– Скажите… Вы не из Союза русского народа?
– Нет, но выпить всегда могу.

Фразы для перевода на иностранные языки

– Присутствовали ли вы когда-нибудь на митинге?
– Да, я еще хожу с перевязкой…

(«Патрон» №52, 1908 г.)

Переворот

(Самая короткая пьеса в мире)

Действие 1-е
Действующие лица: Царь. Министры. Депутаты. Войско. Народ. Царские слуги и холопы.

Действие 2-е
Действующие лица: те же, за исключением царя…

(Занавес.)

(Из журнала «Барабан», 1917 г.)

Вычитал Иосиф КАЛЮТА.

НА ПОЛЯХ САММИТА

Закрытая встреча президентов США и России

В Китае на полях саммита стран «Большой двадцатки» состоялась закрытая встреча президентов США и России **Барака Обамы** и **Владимира Путина.**

Как сообщил пресс-секретарь российского президента **Дмитрий Песков,** обсуждалась ситуация в Сирии и в Украине. По его словам, встреча продолжалась дольше, чем планировалось, прошла «хорошо» и совместная работа будет продолжена.

Ранее, в понедельник, Керри и Лавров не смогли согласовать координацию действий США и России в Сирии из-за серьезных разногласий.

СЛЫШАЛИ?

Украинская «Мрия» становится китайской и грозит потеснить российские «Русланы»

Украинская компания «Антонов» собирается строить сверхтяжелые транспортные самолеты совместно с Китаем.

Накануне стало известно, что компания заключила соглашение с китайской фирмой Aerospace Industry Corporation of China (AICC) договор о сотрудничестве. В рамках этого сотрудничества планируется достроить второй экземпляр самого большого в мире самолета – Ан-225 "Мрия", а потом организовать в Китае производство таких самолетов по украинской лицензии.

Правда, эксперты полагают, что, возможно, КНР не собирается серийно выпускать копию "Мрии", а просто изучая с помощью украинских специалистов уже построенную машину, создаст что-то свое.

МИРОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ

Кому принадлежат острова в Южно-Китайском море?

Постоянная палата третейского суда в Гааге постановила, что Китай не имеет приоритетных прав на использование Южно-Китайского моря.

Иск в международный арбитраж подали в 2013 году Филиппины, которые утверждают, что деятельность Китая в этой акватории, включая острова и рифы, проходит в нарушение норм международного права.

Власти КНР вообще не принимали участия в процессе, так как не признали правомерность иска и правомочность трибунала в вынесении решения по этому вопросу. Пекин считает спорные острова эксклюзивной экономической зоной, а китайский народ пользуется ими более двух тысяч лет.

Соединенные Штаты в преддверии вынесения решения отправили в регион свой авианосец, что вызвало резкую реакцию в Пекине.

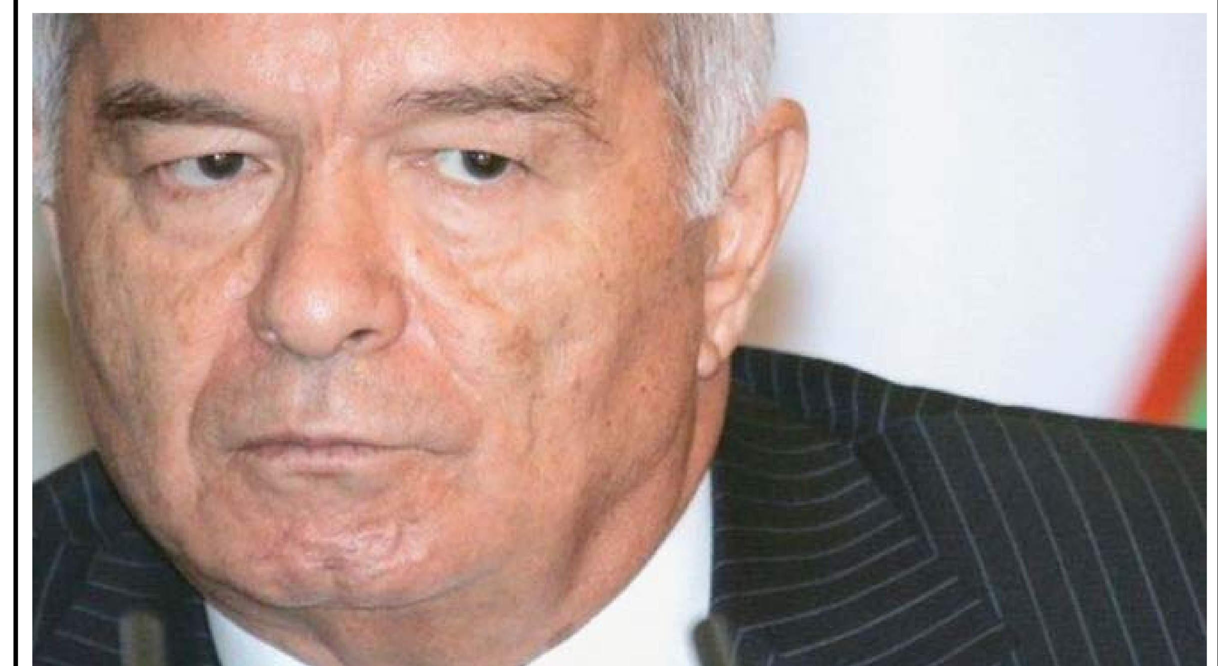
ВЫБАЧАЙЦЕ!

У «Народнай Волі» №68 за 2 верасня ў артыкуле "Преданный, но несамостоятельный" (5-я паласа) пра Антона Вайна, цяперашняга кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Расійскай Федэрацыі, па недаглядзе карэктара дапушчана недарэчная і смяхотная, але ад таго не менш прыкрая памылка: пазначана, што расійскі чыноўнік нарадзіўся ў 1772-м, а не ў 1972 годзе.

Прыносім шчырыя прабачэнні чытачам!

КОММЕНТАРИЙ

Вопросы о будущем Узбекистана без ответов

Бывшего президента Узбекистана Ислама Каримова похоронили в субботу, но пока без ответов остается множество вопросов о его смерти и о том, в каком направлении поведет страну новое руководство.

Многим показалось странным то, как узбекские власти преподнесли весть о кончине президента. Никаких подробностей о его заболевании в заявлении не было. 29 августа младшая дочь президента Лола Каримова-Тилляева в «Инстаграме» сообщила, что у ее отца произошел инсульт и что он находится в реанимации.

Первые сообщения о его смерти появились сразу после официального заявления о его госпитализации 28 августа.

В тот же день русскоязычное издание «Фергана» опубликовало первое сообщение о смерти Каримова.

По информации базирующегося в Москве агентства, смерть Каримова наступила между 15.00 и 16.00 по местному времени 29 августа.

Почти сразу последовали опровержения от источников в президентской администрации и близких к семье Каримова людей.

К тому времени как Кабинет министров официально объявил о смерти бывшего президента вечером 2 сентября, несколько иностранных лидеров, включая премьер-министра Турции, успели выразить свои соболезнования узбекскому народу.

Остается до конца не ясным, когда именно умер Каримов.

Так, в медицинском заключении сообщалось, что иностранные специалисты, в том числе профессор Александр Потапов, директор Института нейрохирургии имени академика Н.Н.Бурденко, который прибыл в Ташкент 28 августа, боролись за жизнь президента до его кончины 2 сентября.

Но узбекская служба Би-Би-Си выяснила, что профессор Потапов вернулся на работу в Институт Бурденко в Москве еще 31 августа.

Другой российский специалист, профессор Лео Бокерия, имя которого приводилось в официальном медицинском заключении, также был в Москве 29 августа.

Некоторые предполагают, что узбекские власти никогда не сталкивались с подобной ситуацией и не знали, как вести себя в случае внезапной смерти президента.

Один из пользователей социальных сетей написал: «Узбекское правительство не может подтвердить смерть президента, потому что от самого президента инструкций не поступало».

По данным источника Би-Би-Си в администрации Каримова, различные группы, борющиеся за власть, хотели достичь согласия о преемнике президента до того, как официально объявить о его кончине.

В соответствии с Конституцией Узбекистана, в случае смерти президента или его неспособности исполнять свои обязанности власть временно передается главе Сената до проведения выборов в срок до трех месяцев. Узбекские власти до сих пор (на вчерашний день) не объявили имени временно исполняющего обязанности президента и не сообщили о порядке проведения президентских выборов.

Однако Кремль заявил, что президент Владимир Путин направил соболезнования главе верхней палаты парламента и временно исполняющему обязанности президента Нигматилле Юлдошеву.

Юлдошев, бывший министр юстиции, не считается серьезным претендентом на власть и не принимал активного участия в траурной церемонии. По крайней мере публично он не встречал прибывающих в Самарканд иностранных лидеров, приехавших на похороны Каримова.

Премьер-министр Шавкат Мирзиёев и его первый заместитель Рустам Азимов несли гроб покойного президента и стояли бок о бок в ходе прощальной церемонии.Оба они уже давно назывались среди наиболее вероятных преемников Ислама Каримова.

Однако только Мирзиёев, который был к тому же председателем комиссии по похоронам президента, встретился с прибывшим на церемонию российским премьером Дмитрием Медведевым.

59-летний Мирзиёев занимает пост премьер-министра рекордно длительное время и обладает репутацией человека, полагающегося скорее на кулак, чем на ум.

Мирзиёев курирует ключевой для страны сельскохозяйственный сектор, включая хлопковую индустрию, которую многие за рубежом критиковали за использование детского и подневольного труда. Сообщалось также о его тесных связях с российскими олигархами. Он тесно сотрудничал с Владимиром Путиным, когда в 2007–2011 годах последний занимал должность премьер-министра.

Однако многие считают, что реальная власть в стране принадлежит сейчас Рустаму Иноятову, главе Службы национальной безопасности (СНБ). В дипломатической депеше США от 2008 года его называют «ведущим стражем при дворе президента Каримова», а стиль его поведения описывается как угрожающий.

71-летний Иноятов считается главным инициатором мер, направленных на уменьшение влияния дочери президента Гульнары.

Важной фигурой является давний глава президентской администрации Зелимкон Хайдаров. Он может играть важную роль в закулисных процессах.

Узбекское правительство пока воздерживается от каких-либо заявлений по поводу будущего направления внешней политики.

Президент Каримов пытался играть на противоречиях между региональными интересами крупных держав и сопротивлялся попыткам Москвы вовлечь Узбекистан в свои экономические и силовые блоки.

Президент Барак Обама, который, несмотря на критику правозащитных групп, сотрудничал с Каримовым в сфере безопасности, заявил о наступлении «новой эры» в Узбекистане.

Какая она?

Би-Би-Си.

ТАМ, В РОССИИ

Михаил ОСОКИН

Человек ли женщина?

России нужны казачата – такой лозунг выдвинул краснодарский губернатор Кондратьев.

Он объявил, что велел открыть во всех школах края казачьи классы – в них и будут воспитывать казачат с семи лет: «Уж тут нашу молодежь научат Родину любить». Кубанские казаки уже активно учат любить Родину не только школьников, но и самые разные слои взрослого населения – в соответствии со своими представлениями о правильном общественном устройстве. Например, они традиционно устраивают пикеты против концертов Бориса Моисеева.

Физические меры воздействия предусмотрены не только для оппозиции: например, казачьи атаманы предлагают пороть уличных хулиганов и художников, которые оскорбляют нравственность. Нагайка грозит и посетителям ночных клубов – по крайней мере в Петербурге. Там казаки решили устраивать по клубам рейды: «Дежурные патрульные смены будут следить за соблюдением нравственности, морали и православных традиций в ночных шоу». Если строго следовать нормам морали, то, видимо, мужчины и девушки должны будут танцевать в разных залах.

Не забыты и женщины – те, кто, по представлениям казаков, нарушает нормы морали. Депутат парламента Краснодарского края от фракции «Единая Россия» казачий генерал Громов предложил бить женщин нагайками для борьбы с курением. И свою программу перевоспитания курящих женщин генерал изложил весьма образно: «Пороть до ус… Чтоб неповадно было».

А призывы атамана Громова использовать нагайку решили дополнить еще и художественным оформлением улиц. Курящих женщин стали публично называть «вонючками» – такие плакаты появились в Краснодаре. «Конечно, от мужчин пахнет розами, – возмущаются жительницы Кубани. – А женщины, значит, существа более низкого сорта, не люди».

Еще на Маконском соборе в 585 году иерархи христианской церкви обсуждали вопрос, человек ли женщина. Решили, что да. И вот подобный вопрос опять возник – теперь на Кубани.

koment@sobesednik.ru

СВЯТЫНИ

Ватикан: пицца для бедных в честь канонизации матери Терезы

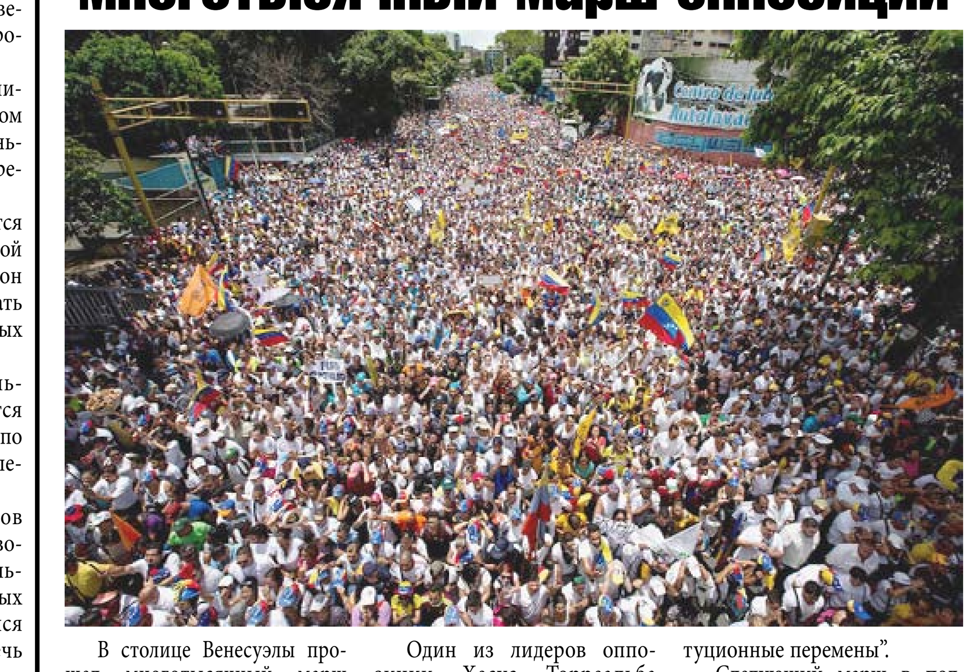

В Ватикане празднуют причисление матери Терезы к лику святых. На церемонию, которая проходила на площади Святого Петра в Ватикане, собрались около 100 тысяч человек. Мать Тереза родилась в албанской семье в Скопье, но почти всю жизнь провела в Калькутте, где она основала благотворительную миссию. Именно поэтому ее часто называют «мать Тереза из Калькутты».

После завершения церемонии Папа Римский Франциск пригласил 1,5 тысячи бедняков и нуждающихся на обед, угостив их неаполитанской пиццей. Их специально привезли на автобусах для участия сначала в церемонии, а потом в обеде. Понтифик назвал мать Терезу, посвятившую свою жизнь нуждающимся в Индии, "святой покровительницей бедняков".

АКЦИЯ ПРОТЕСТА

Венесуэла: многотысячный марш оппозиции

В столице Венесуэлы прошел многотысячный марш оппозиции с требованием назначить дату референума по импичменту президента **Николаса Мадуро.** По оценкам организовавшего марш Блока демократического единства, на улицы Каракаса вышли около миллиона человек, по подсчетам властей, не больше 25 тысяч.

Один из лидеров оппозиции Хесус Торреальба заявил: "Сегодняшний день – это начало последнего этапа нашей борьбы! И все вышедшие на улицы венесуэльцы клянутся использовать наше конституционное право на мирные акции протеста до тех пор, пока не произойдут мирные, демократические, конституционные перемены".

Следующий марш в поддержку референдума об отставке Мадуро оппозиция планирует провести 7 сентября.

Президент Мадуро собрал своих сторонников и сообщил им, что властям удалось сорвать попытку государственного переворота во время марша оппозиции.

СТОП-КАДР

Оперный театр в Дубае открывает двери

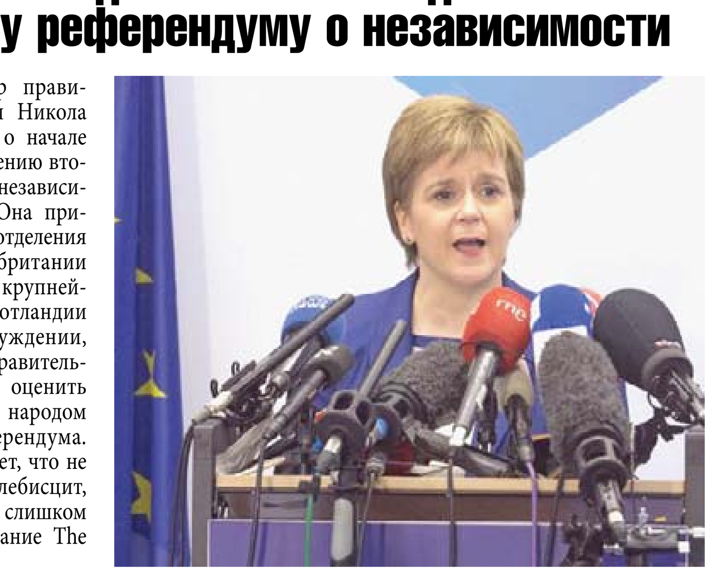

В Дубае появился оперный театр – рабочие вносят последние штрихи в облик здания. Храм культуры находится рядом с 828-метровой башней Бурдж-Халифа, самой высокой в мире. Учитывая портовую историю Дубая, театр выполнен в форме дау – традиционных арабских судов, веками бороздивших воды залива. Дизайн разрабатывали те же архитекторы, что построили Бурдж-эль-Араб, Крещендо в Баку и башню Хураонг в Китае.

Дубайская опера – часть 20-миллиардного проекта, призванного привлечь больше туристов и привнести в этот деловой город культурный штрих.

У НИХ

В Шотландии началась подготовка к новому референдуму о независимости

Первый министр правительства Шотландии Никола Стерджен объявила о начале подготовки к проведению второго референдума о независимости Шотландии. Она призвала сторонников отделения страны от Великобритании принять участие в крупнейшем в истории Шотландии политическом обсуждении, чтобы дать главе правительства возможность оценить уровень поддержки народом идеи нового референдума. Первый министр знает, что не может проводить плебисцит, если риск поражения слишком высок, отмечает издание The Independent.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Што робіць Юрый Жыгамонт?

"Народная Воля" не так даўно на сваіх старонках паведамляла пра акцёра і тэлевядучага Юрыя Жыгамонта, які перанёс аперацыю на сэрцы. Падкажыце, ці аднавіў ён здароўе? Можа, ужо ладзіць нейкія праекты для публікі?

Вальжына НЯКРАСАВА, Мінск.

Юрый Жыгамонт сапраўды аднавіў здароўе і ўжо распачынае сустрэчы з публікай. Так, літаральна днямі ён наведаў Брэст, дзе пачаліся нязвыклыя ўрокі сацыяльнага адукацыйнага праекта «Чытаем па-беларуску з velcom». Юрый Жыгамонт пазнаёміў брэсцкіх школьнікаў з дзіцячай беларускай літаратурай, правёў інтэрактыўныя гульні на беларускай мове.

"Я вельмі рады, што зноў магу сустракацца з маленькімі беларусамі, асабліва гэта тычыцца сацыяльнай ініцыятывы «Чытаем па-беларуску з velcom», – гаворыць артыст і тэлевядучы. – *Гэтымі сустрэчамі я магу данесці да дзяцей усю прыгажосць беларускай мовы, распавесці пра тое, як важна ведаць сваю гісторыю і памятаць свае карані".*

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

КАДРЫ

З досведам працы ў Адміністрацыі прэзідэнта

Прызначаны новы дырэктар Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны

Ім стаў 32-гадовы «падрыхтаваны музейны работнік з вялікім досведам працы ў Нацыянальным гістарычным музеі, Міністэрстве культуры і Адміністрацыі прэзідэнта» **Дзмітрый Шляхцін.**

Дзмітрый Шляхцін нарадзіўся ў 1984 годзе. Раней ён быў намеснікам начальніка ўпраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры, да гэтага – галоўным дарадцам упраўлення сацыяльна-культурнай палітыкі галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі прэзідэнта.

Барыс Святлоў выказаў упэўненасць у тым, што *«Дзмітрый Шляхцін прыкладзе ўсе намаганні, каб музей быў у ліку перадавых устаноў культуры краіны»,* – цытуе news.tut.by.

Ранейшы дырэктар Мікалай Скобелеў сышоў з пасады з падзякай.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Екатерина ДОМАНЬКОВА: «Я могу всё!»

Как быть супермамой? Как с маленьким ребенком успевать и работать, и хорошо выглядеть, и дом содержать в порядке, и рубашки мужу гладить? Топ-модель Екатерина Доманькова знает ответы на многие из этих вопросов. После первых родов она очень быстро вернулась на подиум. А совсем недавно Катя стала мамой второй раз.

Детей должно быть много

В одном из своих интервью Екатерина призналась, что хочет иметь троих или четверых детей.

– Я у своих родителей была одна и пришла к выводу, что лучше, если братьев и сестер будет все же побольше, – *говорит одна из самых известных белорусских моделей.* – Да и одному сложнее по жизни идти. Близкие рано или поздно уходят, а хочется, чтобы они окружали тебя всегда.

Мне кажется, я буду хорошей мамой. Я довольно строгий человек, у меня не забалуешь. Уже имею сложившееся мнение о том, как надо и как не стоит воспитывать детей, и надеюсь, что смогу воплотить свои педагогические таланты и дать им самое лучшее...

Дубль два!

За неделю до вторых родов Екатерина Доманькова очень откровенно рассказала о своих ощущениях от беременности на сайте о красоте и здоровом образе жизни, который создала вместе со своей лучшей подругой.

"Если в первую беременность все было подчинено собственным желаниям, то теперь они ушли на второй план, – *призналась Екатерина.* – Дочка – мой маленький хвостик, который, даже если мама отдыхает, обязательно приходит проверить, не проснулась ли я, накрыты ли у меня ножки, или попросту поцеловать и прошептать: «Мамочка… Я так тебя люблю». Утром обязательно нужно встать пораньше, чтобы отвезти Марусю в садик, днем поработать в офисе, проигнорировав заветный послеобеденный сон, а вечером, какой бы заманчивой ни казалась мысль почитать или посмотреть фильм, лежа на диване, уделить время семье.

К занятиям спортом я смогла приступить на четвертом месяце. Это почти на месяц позже, чем в первую беременность. Хоть в этот раз у меня и не было ярко выраженного токсикоза (никогда не забуду, как, беременная Марусей, шла сдавать экзамен с долькой лимона за щекой в надежде, что организм соберется и не устроит мне никаких сюрпризов), но апатия и плохой аппетит были моими спутниками на протяжении не одного месяца.

Первая беременность научила меня не делать через силу ничего, что не имело бы вселенского значения, поэтому я спокойно выжидала момент. Как только он настал, я начала регулярно (2–3 раза в неделю) заниматься спортом. Во втором триместре и начале третьего плавала по 1–1,5 км, быстрым шагом проходила пятикилометровую дистанцию, в зале делала самые простые упражнения, которые не сильно затрагивали бы мышцы пресса. Ближе к третьему триместру мне уже не хотелось активных нагрузок. От занятий я ждала в большей степени растяжки, мышечного тонуса и наступающего после тренировки спокойствия. Получить результат три в одном мне помогла аэройога на гамаке. До беременности я никогда не практиковала ее, и она превзошла все мои ожидания!

Я продолжала дружить со спортом вплоть до 37-й недели. Благодаря системному подходу к тренировкам мне удалось набрать небольшое количество килограммов – 11. Это даже меньше, чем в первую беременность...

На протяжении беременности я не была примером для подражания в приверженности здоровому питанию. Конечно, я не ела чипсы или содержащую канцерогены пищу, но дневной объем углеводов, в том числе сахара, в моем рационе значительно увеличился. На шестом месяце мне безумно хотелось "советской" выпечки: булок с маком, слоеных язычков. В обычной жизни я ем выпечку один, максимум два раза в неделю. Бороться с этими желаниями слишком активно я не стала, разве что старалась не есть такие продукты после обеда...

В целом я стала есть больше пасты, старалась увеличить количество рыбных блюд, но заставить себя есть рыбу каждый день, даже находясь вблизи моря, у меня так и не получилось. Один-два раза в неделю в качестве белкового приема пищи я выбирала курицу. Мясо ела всего несколько раз за беременность: на шашлыках у родителей на даче и на ужине в мясном ресторане. Здесь я себе совсем не изменила: мясо ем настолько редко, что количество подобных трапез в год можно пересчитать по пальцам. Чего мне хотелось постоянно, так это сладких фруктов.

Во втором триместре и начале третьего не отказывала себе в чашке кофе (в первую беременность этот напиток я полностью исключила). По жизни я гипотоник, а во время беременности давление часто было значительно ниже привычной для меня нормы...

Отказываться от перелетов во время беременности я не стала, да и сделать это было бы очень сложно. Конечно, следовать такому сценарию можно лишь в том случае, если беременность протекает без осложнений. Многие врачи утверждают, что доказательств тому, что полеты наносят вред ребенку, находящемуся в утробе матери, нет. Но, поскольку обратное тоже не доказано, я старалась минимизировать число перелетов. Самым дальним для меня стал полет из Москвы в Мале и обратно в первом триместре беременности. Летать я перестала с восьмого месяца. До этого срока летать реже, чем раз в четыре-пять недель, мне не удалось.

Как быть супермамой

Как при наличии ребенка успевать еще работать, общаться с подругами, учиться?

– Каждая мама находит собственный рецепт суперуспеха, – *говорит Екатерина Доманькова.* – Кто-то учится бодрствовать 24 часа в сутки, кто-то – делать одновременно десять дел, а кто-то умудряется совмещать и то и другое.

Но, несмотря на невероятную способность успевать везде, почти все супермамы вынуждены мириться с никогда не умолкающей совестью, которая постоянно точит и укоряет. Я не исключение. Как только я переключаюсь на роль суперстудентки, модели или подруги, мой внутренний голос тут же просыпается. Мысль о том, что я провожу время вдали от ребенка, не дает покоя. Поначалу справляться было совсем сложно. Казалось, что в моем родительском дневнике одни двойки. Малышка пошла гулять с няней, еще хуже – спала у нее в комнате ночью!.. Из-за недостатка времени я не смогла сама поменять ей памперс!.. И далее по бесконечному списку корящей себя мамочки. Но через какое-то время понимаешь, что работа мамы – далеко не единственная, которую нужно выполнять каждый день. Я все еще учусь так жить, и у меня уже почти получается.

Нужно лишь понять, что сегодня роль супермамы не отделима от большинства других ролей. Супермама это не только та женщина, которая выходит из дома исключительно на прогулку с коляской. Не та, которая успевает приготовить обед из трех блюд, убрать в квартире и выгладить все рубашки мужа. А еще и та, у которой получается освоить другие суперстатусы. И при этом находить время и силы заботиться о малыше.

Мы, супермамы XXI века, можем если не все, то многое. И пускай некоторые смотрят на нас как на сумасшедших, считая, что грудное вскармливание не совместимо с работой или учебой, выходы в свет – с воспитанием детей, а ухоженный внешний вид с беременностью, родами и бессонными ночами после них. Не знаю, как другие молодые мамы, а я никогда не чувствовала себя увереннее в своих силах, чем сейчас. Я могу все. Иначе зачем в сутках целых 24 часа?

Вера ВИР.

Из личного дела

Екатерина Доманькова родилась 19 сентября 1988 года в Минске. Училась в Минской политехнической гимназии №6.

Профессиональную карьеру начала в 2004 году в качестве лица одного из операторов мобильной связи Беларуси.

В 2006 году победила на конкурсе "Супермодель мира" в Нью-Йорке. Именно с него начинали свою карьеру Шарон Стоун, Брук Шилдс, Ким Бэйсингер и Наоми Кэмпбелл.

В 2009 году вышла замуж за Антона Зингаревича – крупного российского бизнесмена, владельца инвестиционной компании. Познакомились они в социальной сети "Одноклассники", где Антон увидел однажды фотографии красавицы Кати. В 2014 году их счастливый брак распался. "Мы благодарны друг другу за вместе проведенное время, но теперь у каждого из нас своя жизнь, – объясняла Доманькова журналистам. – Между нами не осталось никаких неразрешенных вопросов, в том числе касающихся нашей дочери Маруси. Каждый из нас принимает активное участие в ее воспитании. Мы сохраняем дружеские отношения и благодарны нашим близким за понимание и уважительное отношение к принятому нами решению".

В августе 2010-го Доманькова подписала контракт с всемирно известным брэндом женского белья Victoria's Secret.

Закончила МГИМО по специальности "Международная журналистика".

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО

«Приплюснутые» или самобытные?

Москвич-эрудит Дмитрий Быков припечатал нас недавно на «Эхо Москвы», отметив, что всё в Минске приплюснуто и даже дети плачут вполголоса. Торжества духа он не почувствовал!

Ну, в «вышиванках» напоказ у нас действительно не все маршируют. А кто носит – не кичится. Просто носит и все.

Нам в поведении в основном присуща сдержанность. Лично я считаю это признаком опыта и ума. Впрочем, что обижаться на слова писателя? Талантливые люди тоже имеют право на поверхностные суждения.

Любой праздник, любые впечатления – прежде всего внутри человека. На любое мероприятие ты приходишь со своим внутренним «термометром». А если еще глубже, то, признаемся, что все мы сотканы из противоречий. Хотим больших перемен, но так, чтобы не лишиться личных удобств и, упаси Бог, собственных нажитых привычек.

Например, чтобы центр столицы оставался старым, нетронутым, но выглядел эффектно, современно и был удобным для проживания. Вот какая «простенькая» задача стоит перед отцами города. И, бывает, она неплохо решается! Как с кондитерским магазином «Лакомка» на проспекте Независимости. После ремонта его открыли в День города, и покупатели в один голос радовались, что сохранен колорит старинного магазина, старого дома. Ну, в чем-то сохранен, в чем-то сознательно изменен – у каждого в зависимости от возраста свой отсчет истории.

Я знаю дом «Лакомки», каким он был почти сразу после войны, когда его только что построили, – по рассказам, естественно. В нем жил мой папа (школьник) с родителями. Здесь же, к слову, жили Машеровы,ياргановы… Дом был (и остается) без лифта, но тогда, в начале 1950-х, он был еще и с печным отоплением. Брикет и дрова носили из дворовых сараев в корзинах – а потолки-то три пятьдесят, лестничные пролеты высоченные! Никаких хороших воспоминаний у бабушки от дома не осталось, так намаялась она таскать дрова на четвертый этаж. Муж не помогал, мужчин в те годы не было дома с утра до глубокой ночи. Так было принято работать тогда в министерствах, да и не только в них…

Жили советские и партийные работники весьма скромно. Бабушка со временем первой в подъезде купила стиральную машину, а Полина Машерова приобрела холодильник (мужья и в покупках не участвовали, только что рублем). А пользовались тем и другим обе семьи на первых порах вместе, коллективно – чего чиниться, ведь соседи! Служебное неравенство еще не отражалось на отношениях жен и детей. Это будет, будет. Но позже.

Когда папа стал студентом Политехнического, он стал ухаживать за девушкой, еще выпускницей-десятиклассницей, моей будущей мамой. Его однокурсники решили устроить вечеринку – в складчину, естественно (теперь, кажется, само это понятие устарело). Владимиру и Элеоноре было поручено купить сладкое. Куда пошли? В «Лакомку», естественно. Элеоноре было 17 лет, но в кондитерский магазин она, коренная минчанка, в начале 1950-х попала впервые. Ее кавалер галантно спросил, что покупать, – девушка покраснела: она не знала ни одного названия конфет! Мама была из семьи «врагов народа», и дед, и отец ее были репрессированы, и она до сих пор уверена, что если бы Сталин не умер в 1953-м, дошла бы очередь и до нее. Вот ведь в университет не приняли, хотя прошла по конкурсу, – просто передали ее документы в Педагогический институт. Естественно, из-за анкетных данных.

Но я росла уже в счастливой семье и в «Лакомку» захаживала регулярно с детского возраста. Мне запомнились там огромные очереди в кассы: по два-три часа за сахаром, конфетами и мукой. Бабушка оставляла меня, еще дошкольницу, стоять в хвосте, а сама занимала очередь где-то еще. За продуктами охотились – хрущевская оттепель, знаете ли… Потом брежневское время, эпоха ненавязчивого сервиса: полупустые полки, дефицит и блат. «Лакомка» была тогда, как дешевый станционный магазин. Там продавали отвратительно сладкий кофе со сгущенным молоком в граненом стакане и булки с маком. Недорого. Так что старые стены «Лакомки» впитали историческую атмосферу разных эпох. А теперь здесь красные кожаные диваны и стулья и белые лаковые столики.

Впрочем, теперь в Минске у «Лакомки» столько конкурентов… Особенно это чувствовалось в минувшие выходные, когда отмечался праздник города: по проспекту Победителей стояла еда, еда, еда. Даже через Свислочь пахло шашлыками. Кофе в стаканчиках нес каждый второй. С десертами мы теперь вообще разборчивые: нам подавай что-нибудь изящно оформленное и чтобы не очень сладкое… Чем выше уровень жизни, тем меньше люди потребляют сахара – впрочем, это моя личная формула.

Мы вот с друзьями зашли во французскую булочную «Бриош» на набережной в доме Чижа (интересно, этот топоним еще юридически употребим, имущество бизнесмена судом еще не конфисковано за долги?). Сели за столиком на улице, заказали круассаны, нас укрыли пледами – официантка, студентка иняза, была сама любезность. Мы обратили внимание на изысканные чашки. Оказывается, посуду хозяйка кафе специально привезла из Франции, но произведен кофейный сервиз в ЮАР. Под тихий французский шансон мы смаковали свой латте из зеленых фаянсовых чашек. Правда, мешала громкая итальянская речь соседей. И пересесть некуда, все места заняты! Люди семьями пришли в центр города, некоторые ждали вечернего симфонического концерта маэстро Анисимова, кто-то – ночного пиротехнического шоу. «Все приплюснуто», – напевала я про себя, улыбаясь. Молодежь стекалась на недавно ставшую модной улицу Зыбицкую…

З ЖЫЦЦЯ ПАЭТАЎ

Някляеў сарваў апладысменты ў Швецыі і Фінляндыі

Знакаміты беларускі паэт Уладзімір Някляеў днямі прэзентаваў сваю новую кнігу "Толькі вершы".

"Паколькі ў Мінску ў Доме літаратара з прэзентацыяй новай кнігі "Толькі вершы" не атрымалася, прэзентаваў кнігу за мяжой, – *гаворыць Уладзімір Пракопавіч.* – Спачатку ў Нацыянальным тэатры ў Хельсінкі, а пасля ў Саюзе пісьменнікаў у Стакгольме.

Прэзентацыі прайшлі як мае быць...

Складаным было хіба адно: і фіны, і шведы ніяк не маглі зразумець, чаму ўсё ж у Мінску, калі раптам у Беларусі гэтак расквітнела дэмакратыя, патрэбны дазвол улады на тое, каб прэзентаваць кнігу паэзіі?.."

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

СТОП-КАДР

Апазіцыя схадзіла ў оперу. За мяжой

У мінулую нядзелю 4 верасня ў беластоцкай оперы прайшоў арганізаваны тэлеканалам "Белсат" канцэрт «Народны альбом – 20 гадоў». Ён стаў сапраўдным святам і месцам, дзе сабраўся апазіцыйны і культурны бамонд Беларусі.

Як адзначае euroradio.fm, на адным з фота, якое надрукаваў сайт, можна пабачыць рэдкую карціну: побач сядзяць Андрэй Саннікаў, Дзмітрый Бандарэнка, Наталля Радзіна, Станіслаў Шушкевіч, Мікола Статкевіч, Іна Кулей, Аляксандр Мілінкевіч.

Цікава, што Уладзімір Някляеў, які прысутнічаў на канцэрце разам з жонкай, сядзеў побач з «простымі людзьмі» на галёрцы.

РУБАМ!

З чыйго боку «лухта поўная»?

У чарговым выпуску тэлеперадачы "Клуб рэдактараў" з пастаянным вядучым старшынёй Дзяржаўнай нацыянальнай тэлерадыёкампаніі Генадзем Давыдзькам бралі ўдзел штатныя суразмоўцы: Павел Якубовіч ("Советская Белоруссия") і Алесь Карлюкевіч ("Звязда"), а таксама маскоўскі беларус, намеснік старшыні Савета федэральнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі "Беларусы Расіі", пісьменнік Валерый Казакоў. Прысутнасць апошняга ў тэлеэфіры была, хутчэй за ўсё, абумоўлена тым, што перадача выходзіла напярэдадні святкавання Дня беларускага пісьменства ў Рагачове.

Магчыма, мы і не звярнулі б увагі на гэтую шараговую перадачу з патугамі паразмаўляць аб нечым і адначасова ні аб чым, з жаданнем вызначыць нейкае кола пытанняў і патапіць іх у пустапарожняй балбатні. Але на гэты раз суразмоўцы аж цэлыя 13 хвілін з 40 адведзеных (разам з рэкламай) удзялілі "Народнай Волі", а дакладней – артыкулу пісьменніка і калегі-журналіста Анатоля Зэкава **"Хаўтуры па літаратуры – і не толькі па ёй",** апублікаваным на старонках газеты 30 жніўня. Нагадаем чытачам, што ў ім аўтар пракаментаваў адказы міністэрстваў інфармацыі, культуры і адукацыі, а таксама тэлерадыёкампаніі на свой папярэдні артыкул пад такой жа назвай, змешчаны яшчэ 26 красавіка, які "Клуб рэдактараў" чамусьці не заўважыў. А на гэты раз, відаць, дапякло, асабліва сп.Давыдзьку з яго далёка не беларускім тэлебачаннем. Ці, можа, думалася, што чыноўнікі дружна адрапартуюць рэдакцыі пра свае вялікія поспехі па прапагандзе беларускай літаратуры і тым самым заткнуць ёй рот. Аж не выйшла.

Тады вырашылі скарыстаць эфір. І абазначылі гэтую тэму даволі гучна: "Пісьменнік і дзяржава: хто каму вінен?". Безумоўна ж, дзяржава, паводле слоў суразмоўцаў, робіць усё для пісьменнікаў, ледзь не на руках іх носіць, а вось некаторыя з іх, няўдзячныя, яшчэ і незадаволеныя. А, скажыце, чаму радавацца? Таму, што кнігі расійскіх выдавецтваў ды і рускамоўныя выданні нашых запаланілі беларускі кніжны рынак? Што ў большасці раёнаў краіны няма гандлёвых кропак "Белкнігі", а ў Магілёўскай вобласці яны зусім адсутнічаюць? Што выкладанне амаль усіх прадметаў у нашых навучальных установах вядзецца па-руску? Што многія школьныя і публічныя бібліятэкі гадамі не набываюць беларускую кнігу ў нашых жа беларускіх выдавецтваў, з-за чаго склады апошніх завалены кніжнай прадукцыяй пад завязку? А яшчэ таму, што пісьменнікі атрымліваюць мізэрныя ганарары, якія ім да таго ж часта прапануюць забраць уласнымі кнігамі, бо выплаціць грашыма выдавецтвы не маюць фінансавых магчымасцяў?

Гэта якраз тыя пытанні, якія Анатоль Зэкаў закрануў у сваіх артыкулах "Хаўтуры па літаратуры…". А вось шаноўныя ўдзельнікі перадачы іх закранаць не захацелі. Быццам і праблем падобных не існуе – напрыклад, у тым жа выдавецкім доме "Звязда", які ўзначальвае А.Карлюкевіч і дзе штогод выходзяць дзясяткі кніг. У ім што – кнігі нарасхват і аўтары задаволена пацiраюць рукі ад атрыманых ганарараў? Называючы ўзнятыя А.Зэкавым праблемы "лухтой поўнай", ці не распісваецца сп.Карлюкевіч у сваёй прафесійнай бездапаможнасці, калі нават пры вялікай падтрымцы пісьменнікаў і выдавецтваў дзяржавай (гэта яго сцвярджэнне) не развозяць у кожны куток Беларусі новенькія, яшчэ з пахам друкарскай фарбы кнігі яго холдынга? Ці, можа, не тое выдае, калі такога не надараецца?

Ды, у рэшце рэшт, спадар Карлюкевіч павінен сказаць "дзякуй" спадару Зэкаву за ўзнятыя ў артыкуле праблемы, вырашэнне якіх перш за ўсё павінна спрыяць нашым выдавецтвам у рэалізацыі кніжнай прадукцыі, а не абвінавачваць яго ў "лухце поўнай" і называць гэтыя праблемы пытаннямі "прыватнага тэхналагічнага характару". Тым больш што Алесь Карлюкевіч добра ведае аўтара артыкула, надрукаванага ў "Народнай Волі", як і тое, што апошні не з «пакрыўджаных», бо яго кнігі ў апошнія гады даволі часта выходзяць у дзяржаўных выдавецтвах. Значыць, не пра сябе любімага думае і клапоціцца А.Зэкаў. Ён адкрыта выказваецца, не баючыся, што пасля такіх выступленняў у друку яго могуць перастаць выдаваць. Вось гэта і ёсць дзяржаўны падыход да справы, што адрознівае Анатоля Зэкава ад яго тэлевізійных апанентаў, якія гуртам кінуліся абараняць дзяржаву – ад каго толькі, няўжо ад пісьменнікаў? А тое, што аўтар узняў важныя праблемы, у сваім адказе прызнала нават Міністэрства інфармацыі, хоць далей за прызнанне, праўда, справа не пайшла.

Не можам абысці ўвагай і тэзіс тэлеўдзельнікаў «Клуба рэдактараў» наконт таго, што пісьменнік павінен пісаць на той мове, у асяродку якой ён вырас. Што, амаль усім трэба пераходзіць на рускую, бо дзе ён у нас, беларускі асяродак? Якраз пісьменнікі і ствараюць гэты асяродак, калі ўжо пра яго не вельмі клапоціцца дзяржава: у школе, універсітэце, на прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемствах, у чыноўных кабінетах. А не абмяжоўваюцца толькі тыднямі мовы ў школах ды адным Днём беларускага пісьменства ў год у адным асобна ўзятым горадзе.

Зрэшты, а хіба гэта не пытанне: чаму тыя ж урачыстасці ў Рагачове прайшлі без удзелу Саюза беларускіх пісьменнікаў, як, між іншым, праходзілі і папярэднія – у Глыбокім, Быхаве, Заслаўі, Шчучыне і іншых гарадах? Няўжо Іван Юркін – на сённяшні дзень самая яркая зорка беларускай літаратуры, бо менавіта песні ў выкананні А.Ярмоленкі і А.Елісеенкава на яго рускамоўныя словы, што проста недарэчна для такога свята, занялі палову часу, адведзенага на выступленні пісьменнікаў на галоўнай сцэне? Дзякуй, што хоць далі прачытаць па вершы С.Давідовічу, К.Цыбульскаму, П.Сямінскаму, Л.Кебіч, якая прадставіла траіх малавядомых паэтаў з Гродзеншчыны, ды траім гасцям з Расіі. А вось перад запланаваным выхадам на сцэну таленавітага барда і паэта Ганны Чумаковай, якую, каб выступіла перад землякамі, спецыяльна запрасілі з Мінска, імпрэзу ўвогуле абарвалі, бо час, адведзены на яе, перабралі Юркін і К°. Ды і многія запрошаныя на свята пісьменнікі былі на ім ніяк не задзейнічаны.

А хіба нармальна, што Нацыянальная літаратурная прэмія, якая ўручаецца ўжо ў другі раз, "прышпілена" толькі да Саюза пісьменнікаў Беларусі? А ў Саюзе беларускіх пісьменнікаў хіба няма вартых? Ці ў ім працуюць не на нацыянальную літаратуру?

Калі ж вярнуцца да "Клуба рэдактараў", то мы не маглі не звярнуць увагі на словы Г.Давыдзькі, быццам на перадачу запрашалі і далей будуць запрашаць аўтара артыкула "Хаўтуры па літаратуры…".

Ці так гэта, пацікавіліся мы ў А.Зэкава, які, з'яўляючыся ганаровым грамадзянінам Буда-Кашалёўскага раёна, у гэтыя дні знаходзіцца на радзіме і праводзіць творчыя сустрэчы са сваімі землякамі.

"Лухта поўная, – адказаў ён словамі А.Карлюкевіча. – Такога не было ніколі. Я, праўда, разам з Навумам Гальпяровічам на працягу года вёў на тэлеканале "Беларусь 3" тэлепраграму "Дыяблог P.S.", але гэта быў зусім не дыскусійны, а літаратурны праект. Потым без тлумачэнняў прычын праграму знялі з эфіру. Але я заўсёды гатовы падзяліцца сваімі развагамі ў любой аўдыторыі. Толькі вось ці зацікаваць яны "Советскую Белоруссию" і "Звязду" так, як зацікавілі "Народную Волю"?»

Дык ці не ўзнікае пытанне: хто ж болей нясе "лухту поўную" – аўтар артыкула ў "Народнай Волі" ці ўдзельнікі "Клуба рэдактараў"? Зрэшты, апошнім да гэтага не прывыкаць і на старонках рэдагуемых імі газет, і ў тэлеэфіры.

Рэдакцыя газеты "Народная Воля".

ПАЎМАРАФОН-2016

На дыстанцыю выйшлі спартанцы, кенійцы і «зорны воін»…

У мінулую нядзелю па вуліцах сталіцы прабеглі амаль 20 тысяч аматараў бегу.

Ёсць рэкорд! Калі ў мінулым годзе сталічны паўмарафон сабраў каля 16 тысяч удзельнікаў, то сёлета іх аказалася на 4 тысячы больш.

На старце ля Палаца спорту прысутныя падзяліліся на тых, хто бяжыць 5,5, 10,55 і 21,097 кіламетра. Перад стартам удзельнікаў павітаў старшыня Мінскага гарвыканкама **Андрэй Шорац,** які і ўзначаліў калону марафонцаў… за рулём машыны суправаджэння.

Зрэшты, тыя чыноўнікі, якія планавалі ўзяць удзел у паўмарафоне, сваё слова стрымалі. Пераапрануліся ў спартыўную форму міністр спорту і турызму **Аляксандр Шамко**, яго намеснік **Аляксандр Дубкоўскі**, міністр адукацыі **Міхаіл Жураўкоў**, першы намеснік міністра фінансаў **Максім Ермаловіч**, прэс-сакратар прэзідэнта **Наталля Эйсмант**, першы віцэ-кіраўнік Нацыянальнага алімпійскага камітэта **Максім Рыжанкоў**…

Хапала на марафоне і экзотыкі. Беглі спартанцы, штурмавік з фільма "Зорныя войны". А на дыстанцыі іх віталі Ленін з Дзяржынскім, якія трымалі плакат "Вперед к победе, товарищи!".

У рамках марафону прайшла акцыя "Крылы Анёлаў". Дыстанцыю "прабеглі" дзеткі з абмежаванымі магчымасцямі: яны знаходзіліся ў адмыслова сканструяваных вазочках, якія каціліі бацькі. Акцыя стала сімвалам моцы духу і нескаронасці лёсу.

Беглі зусім юныя і 80-гадовыя…. Адным словам, для сапраўдных аматараў бегу гэта і на самай справе было свята.

Іншая справа, што некаторыя ўдзельнікі ўсё ж такі ўбачылі ў гэтай бочцы і лыжку дзегця. *"Навошта ў пагоні за колькасцю ўдзельнікаў сабралі студэнтаў, якія нават не беглі?* – абураліся яны. – *Наколькі вядома, быў такі негалосны загад для навучальных устаноў. Каму патрэбна гэтая паказушнасць?"*

Зрэшты, тыя, хто рыхтаваўся да мерапрыемства не "па загадзе", яшчэ раз праверылі свае сілы і, думаю, атрымалі задавальненне ад паказаных вынікаў.

Што ж тычыцца пераможцаў, то на дыстанцыі 5,5 км першым стаў супрацоўнік Дэпартамента аховы МУС 30-гадовы мінчанін **Дзмітрый Граматоўскі**, на дыстанцыі 10,55 км перамог госць з Латвіі **Дзмітрый Сярогін**, а на адлегласці 21,097 км не было роўных прафесійнаму кенійскаму бегуну **Хілары Каптуму Маё Кімаё**, які на Мінскі паўмарафон патрапіў дзякуючы свайму менеджару. Лепшай сярод жанчын на гэтай дыстанцыі была беларуская марафонка **Вольга Мазуронак,** якая яшчэ зусім нядаўна на Алімпіядзе заняла ганаровае 5-е месца.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

З-ПАД ПЯРА

Чытайце «Верасень» №14

Выйшаў з друку чарговы, чатырнаццаты па ліку, нумар літаратурна-мастацкага часопіса "Верасень". Паэзія ў часопісе прадстаўлена вершамі **Насці Падрабінкінай, Аляксея Карпенкі, Ганны Новік, Алеся Мацулевіча, Насты Кудасавай.** Паэтычны майстар-клас для маладых дае сёлетні юбіляр **Уладзімір Някляеў.**

У раздзеле "Верасок" друкуюцца вершы вучня 7-га класа сталічнага мастацкага каледжа **Серафіма Раулы.**

Раздзел "Проза" складаюць апавяданні **Артура Камароўскага, Ганны Дар, Яўгена Бяласіна, Міколы Сцепаненкі.**

Маладая аўстрыйская літаратура прадстаўлена ў раздзеле "Пераклады" творамі **Эн Котэн, Надзі Шпігель, Даніэлы Ханы, Марціна Фрыца, Соні Хартэр, Роберта Просэра, Анны Вайдэнхольцэр.** Вершы ўкраінскай паэткі **Ірыны Роік** на беларускую мову пераклаў **Дзмітро Шчарбіна.**

Раздзел "Крытыка" пачынаецца гутаркай з народным паэтам Беларусі **Нілам Гілевічам**. Творчы партрэт паэта-прарока ў нумары ствараюць артыкулы **Тамары Аўсяннікавай, Міхася Скоблы, Тамары Нуждзіной, Януся Мальца і Радзіма Гарэцкага.**

Пра тое, як нараджаюцца песні і каханне – гутарка **Эдуарда Акуліна** з удзельнікамі гурта NAVI **Ксеніяй Жук і Арцёмам Лук'яненкам**.

Каляровы партрэт літаратара і мастака **Лявона Валасюка** малюе ў сваім артыкуле мастацтвазнаўца **Вераніка Мініна**. Кнігі **Кацярыны Ваданосавай і Кацярыны Массэ**, якія выйшлі ў серыі "Электронная бібліятэчка часопіса "Верасень", аналізуе ў сваёй рэцэнзіі **Эдуард Дубянецкі**. З рэцэнзіяй на новыя кнігі прозы **Уладзіміра Сіўчыкава** і **Юрыя Несцярэнкі** выступае літаратуразнаўца **Анатоль Трафімчык**.

Выдавецкія даляглядзы "Спадчыны" разглядае ў сваім артыкуле **Анатоль Мяльгуй**. Заканчваецца нумар апошнім аглядам айчыннай дыскаграфіі музычнага аналітыка **Вітаўта Мартыненкі**.

Вокладка і мастацкае афармленне нумара **Дар'і Бунеевай**.

Часопіс "Верасень" №14 прадаецца на сядзібе ТБМ (Мінск, вул.Румянцава,13).

Чытайце "Верасень" на сайтах: **kniharnia.by**, **Kamunikat.org** і **tbm-mova.by**.

Дасылайце свае творы ў "Верасень" на адрас: **verasenchas@gmail.com**

ПАЭЗІЯ – ГОСЦЯ НЯБЕСНАЯ

Сяргей Законнікаў

Сябры мае

Сябры мае ўзнікалі нечакана
Дарункам неба, што ўзнімае дух.
У свеце цемрашальства і падману
Яны былі, як ратавальны круг.

Жыццё, калі так многа недарэкаў,
На рэй разумны паспрабуй – наладзь…
Па цемечку народа ў новым веку
Смяротны ўдар:
Васіль…
Рыгор…
Генадзь…

Мой дзякуй вам і веку за вандроўку,
За радасць і пакуты дзень за днём,
Хоць будучыня ў твар
дыхнула зноўку
Нянавісцю нязводнай і агнём.

Здаецца, пад нагамі цвердзь зямная
І позірк зоркі вабяць угары,
Але душу маркота не мінае,
Няма мне з кім цяпер пагаварыць.

Вышэйшай Волі не заявіш: "Годзе!
Не сіраці гаротную зямлю!"
Сябры мае ў далёкі край сыходзяць,
А я іх так нясконча люблю…

Хлеб не даражэй свабоды

Унуку Францішку

Хоць можна папракаць паэтаў,
Як не за тое, дык за гэта,

Але мы помнілі заўсёды,
Што хлеб не даражэй свабоды.

Бо шэпча нават колас з поля,
Што наша доля там, дзе воля.

Нашчадак мой, спялі адвагу,
Не разлучайся з родным сцягам.

Рэфрэнам паўтарай заўсёды,
Што хлеб не даражэй свабоды.

Стары «Масквіч»

Не хочацца з кватэрнай пасткі
Высоўваць свой нягеглы лыч.
Развальваюся на запчасткі,
Як швагруся стары "Масквіч".

Яно-то так, дзе б ты ні гойсаў,
Узрост расплатай не міне…
Я зноў, нібыта пад Лагойскам,
Ляжу ў канаве на спіне…

"Круці!" – камандуе мой родзіч,
З якім павандраваць люблю.
Мы для падтрымкі з дроту робім
На выхлапной трубе пятлю.

Ужо не раз "Масквіч" лячылі,
Прыдатны нам любы кювет.
Але машыннае начынне
Пачварна засціць белы свет.

Яно паўзе на нас патроху,
Як хмара, што буран прынёс.
Яно нагадвае эпоху,
Што лёс прыціснула – да слёз.

У ёй нялічаныя чэрці
Душылі ўладна родны край –
То войны, то хапун, то чэргі,
То сёння – безграшовы "рай".

Яна была глухою часта
І да надзей, і да жальбы.
Без толку столькі знікла часу
Праз раструб "выхлапной трубы"…

Аддай жа долары, панчоха,
Пір зладжу тым, хто мілы мне…
Якая брудная эпоха,
Якая скрытная эпоха,
Якая подлая эпоха,
Якая страшная эпоха
Прайшла без жалю па спіне!

Мой горад

Прад сабой бачу ўсё-такі мой,
а не ваш горад,
Прыстасаванцы,
Манкурты
І фарысеі,
Хоць вы кажаце з мінай кіслай,
прагорклай:
"Што з паэтаў узяць – не аруць,
не сеюць".

Да таго, як вы ўзлезлі
на ўладную сцэну,
Горад бачыў мяне
самым розным часам:
З будатрадам узводзіў
я школьныя сцены,
У Заводскім раёне
цягнуў цеплатрасу.
Тут прыходзіла многае
дзіўным і першым,
Тут я стаў назаўжды беларусам
свядомым…
Помню, як на вакзале
пісаліся вершы,
Як дачушку сваю
вёз дахаты з раддома,

Як хадзіў і прасіў
не грэбаваць мовай,
Пераконваў бацькоў,
гарана і школы,
Каб не знікла з вуснаў
яна канчаткова,
Каб крынічнае
слова гучала наўкола…

Зноў над Мінскам сонца
ўзнімае карону,
Без журы яе могуць
красуні прымерыць.
Нават дрэвы яму
падстаўляюць кроны,
Пасадзіў іх нямала
я ў парках і скверах.
Ды, на жаль, у галовах
начальнікаў пуста…
Што ім парк,
пераважвае "лепшая мэта" –
Як пабольш у кішэню
"бабла" ці "капусты"
Накідаць з гарадскога
кожнага метра.

А таму я кажу тым,
хто сёння ўладарыць:
"Бараніць буду горад
ад вашае згубы.
Не, не стане
ён эклектычнай пачварай,
Дзе адны казіно і начныя клубы!"

Вы прывыклі хавацца
ў хлусні і ў закутках,
Я ж іду па вуліцах смела і горда…
Праўда возьме верх –
ці марудна, ці хутка…
Гэта ўсё-такі мой, а не ваш горад!

Тры трыфмы

***

Я месца жыхарства не выбіраю,
Яно паміж пеклам і раем…
Жыву, пішу, згараю…

***

Як я завалы зла ні крушыў,
Нічога ў лепшы бок не рашыў,
Толькі пот не на целе, а на душы.

***

Спадзевы зніклі, нібы дым,
Хто быў нікім, той стаў нічым.
А мы што робім? Ды маўчым…

Ніяк не навучаць

Над зямлёй гусцеюць хмары,
Засцяць светлы божы дзень.
На няўсмешлівыя твары
Лёг турботаў ліпкі цень.

Елі некалі мякіну,
Елі нават лебяду:
"Дзякуй Сталіну-грузіну,
Што абуў нас у рызіну,
Што падкоўваў на хаду".

А за ім рой "дабрадзеяў"
Гімн пра шчасце прагудзеў.
Нараджаліся надзеі,
Ды яны сягоння – дзе?

Зноў жуллё спаўзло да кучы,
Кожны маніць і грабе,
Ды ніяк нас не навучаць
Спадзявацца на сябе.

БАЛЕЕМ ЗА НАШЫХ!

«Новы брэнд – новы трэнд!»

Сёння нацыянальная зборная Беларусі па футболе правядзе першы матч адборачнага турніру да чэмпіянату свету-2018, які пройдзе ў Расіі. Паядынак са свежаспечанымі віцэ-чэмпіёнамі Еўропы пачнецца ў 21.45 у Барысаве. А напярэдадні гэтай сустрэчы Беларуская федэрацыя футбола ўпершыню ў гісторыі арганізавала цалкам адкрытую трэніроўку.

Заўзятараў футбола сабралася на здзіўленне шмат. Але важная не колькасць, а тое, што гульцы галоўнай каманды краіны атрымалі зарад станоўчых эмоцый ад люду на трыбунах, яны ўбачылі, што іх любяць, што ў іх вераць. А не толькі «паліваюць» на форумах пасля паражэнняў.

Новае візуальнае аблічча нацыянальнай каманды стала нейкім спускавым кручком. Спачатку для заўзятараў (бо яны і выбіралі новы брэнд для футбольнай зборнай), а цяпер, спадзяёмся, і для падапечных галоўнага трэнера **Аляксандра Хацкевіча**.

Атрыбутыка з «Белымі крыламі» прадавалася як піражкі ля супермаркетаў. Акрамя маек, кепак і шалікаў заўзятары маглі купіць значкі, праграмкі і іншыя футбольныя артэфакты на «барахолцы». Тыя, хто прагаладаўся, маглі перакусіць, іншыя – пагуляць у настольны (і не толькі) футбол, нанесці эмблему зборнай на твар або руку, зрабіць фота з маскотам «нацыяналкі» Ваяром ці стылізаванымі «Белымі крыламі» і, выклаўшы здымак у "Інстаграм", атрымаць прыз.

Але для большасці прысутных узнагародай былі зносіны з гульцамі, а таксама аўтограф-сесія, якую ладзіла каманда пасля завяршэння трэніроўкі. Тыя, каму роспісаў футбалістаў было мала, фатаграфаваліся з кумірамі.

Хто-ніхто здымаў сябе на фоне пеўняў: БФФ шляхетна «патроліла» французаў, размясціўшы клеткі з 11 белымі пеўнямі (гэта жывёла – сімвал зборнай Францыі): адна з дзяўчат, якія дапамагалі арганізатарам правесці адкрытую трэніроўку, начапіла на клетку вымпел французаў.

Намеснік дырэктара дэпартамента па маркетынгу і камунікацыях БФФ **Дзмітрый Герчыкаў** адкрыта прызнаў, што акцыя арганізоўвалася для таго, каб *«прабіць лёд»*, які адчуваўся ў апошні час паміж заўзятарамі і зборнай. І нельга не прызнаць, што задумка ўдалася. Калі зборная ішла да поля, балельшчыкі арганізавалі жывы калідор, і выглядала гэта ўражліва.

Парадавала і тое, што на мерапрыемстве не было ніводнага міліцыянера. Думаеце, ад гэтага было менш парадку? Зусім не! Парачка сцюардаў сачыла толькі за тым, каб заўзятары не перашкаджалі футбалістам праводзіць трэніроўку, а салідную частку аўдыторыі складалі таты-мамы з дзецьмі. Атмасфера была сямейная ва ўсіх сэнсах!

«Мы хочам, каб людзі прыходзілі на футбол з задавальненнем, праводзілі час усёй сям'ёй на пазітыве, – кажа Герчыкаў, – *і я рады, што сёння атрымалася зрабіць упэўнены крок».*

Паводле слоў аднаго з арганізатараў адкрытай трэніроўкі, мерапрыемствы ў такім фармаце будуць праводзіцца і надалей. Але з якой перыядычнасцю, Дзмітрый адказаць не бярэцца.

Трохі засмуціла тое, што на трэніроўцы не было прадстаўнікоў фанацкай групоўкі, якія класна падтрымліваюць зборную. **Уладзіміру Беражкову**, які ўзначальвае дэпартамент па маркетынгу і камунікацыях, пакуль з Б-12 наладзіць кантакт не ўдалося. Спадзяёмся, што толькі пакуль, таму як менавіта вакол гэтай групы і павінен фарміравацца шырокі трыбунны балельшчыцкі «фронт».

А падтрымкі Б-12 нашай зборнай у апошні час вельмі не хапала. Варта толькі ўспомніць матч з Македоніяй, на якім было паўтары тысячы гледачоў, якія вельмі млява рэагавалі на тое, што адбывалася на полі. Пры гэтым частку з іх на трыбуны сагналі дырэктыўна.

Ад падобнай практыкі новы дэпартамент БФФ мае намер адысці раз і назаўсёды. *«Гэта прынцыповая пазіцыя. Па колькасці гледачоў на трыбунах будзе бачна наша праца»,* – сказаў Дзмітрый Герчыкаў.

А сёння ўвечары наша каманда згуляе са зборнай Францыі. У гэтай гульні можа адбыцца дэбют (у афіцыйным матчы) **Аляксея Рыаса**. Некалькі месяцаў таму ён сур'ёзна разглядаў прапанову федэрацыі футбола Перу гуляць за зборную гэтай краіны. Бо бацька хаўбека – перуанец.

«Узімку была канкрэтная прапанова ад перуанскай федэрацыі. Але затым я атрымаў траўму, і дэбютаваць за зборную другой радзімы не атрымалася. А калі паступіла прапанова ад роднай зборнай, у якой марыў згуляць з дзяцінства, я не мог адмовіцца», – кажа паўабаронца беларускай нацыянальнай зборнай.

Паводле слоў Аляксея, тое, што з французамі мы сустракаемся на старце кваліфікацыйнага турніру, нічога не мяняе: *«З сапернікамі такога высокага ўзроўню трэба заўсёды дэманстраваць найвышэйшую самааддачу. Без яе не дамагчыся выніку ў паядынку з французамі».*

«Запомніце хлопцы: новы брэнд – новы трэнд, – пракрычаў выходзячым на трэніровачнае поле футбалістам **Сяргей**, заўзятар з салідным стажам. І дадаў: – *Мы павінны вамі ганарыцца!»* Адказам яму былі ўхвальныя воклічы і апладысменты трыбун.

Алег ШАПЯЛЮК.

Фота аўтара.

КРЫЖАВАНКА

«П'яным народам кіраваць лягчэй»

Па гарызанталі: 1.Хлеб на ногі ставіць, а … з ног валіць (прык.). 4.Каб не … ў роце, хадзіў бы ў злоце (прык.). 7.Мужык багаты – што … рагаты (прык.). 10.На грош піва, а на ўсё … дзіва (прык.). 11.Там добрая …, дзе адзін арэ, а другі сее (прык.). 12. …, як дурная жонка: ці з розуму звядзе, ці сілу скрадзе (прык.). 13.Тое, што лёс. 15.І ў царкву, і ў … усё адзін андарак (прык.). 16.Жаргон. 20.Ад водкі … кароткі (прык.). 21.Надбудова на палубе судна. 22.Марская жывёліна роду паліпаў. 23.Ашуканец. 25."А той … –//П'яніца праклятaы, –//Ой, не аддай мяне маці" – з беларускай народнай песні "Ой хацела мяне маці". 26.На Яна баба п'яна, а на … – у жыце ядро (прык.). 29."І зварыць … піва густа,//А на закуску – бурачок" – з верша У.Караткевіча "Заяц варыць піва". 33.П'янства – … (прык.). 35."Хапіўшы кілішак гарэлкі,//... яшчэ павесялеў –//Іграць пачаў ён на жалейцы//І дзеўкам стройна песні пеў" – з паэмы "Тарас на Парнасе". 36.Трыбух кажа: "Годзе!", а … : "Яшчэ!". (прык.). 37.Сяленне на Каўказе. 38.Гультай. 39.Лёгкая пабудова для дробнага гандлю.

Па вертыкалі: 1. … – за гарэлачку, а гаспадыня – за талерачку (прык.). 2.Страва, прыгатаваная з хлеба, накрышанага ў падсоленую ваду з алеем (разм.). 3.Крамар як …: дзе сядзе, там і п'е (прык.). 5.Нябеснае цела. 6.П'янаму і … ў золаце (прык.). 7.Малады розум, як маладая … (прык.). 8.Верхняя частка дрэва. 9.Згода дом будуе, а … руйнуе (прык.). 14.Мінерал сіняга колеру. 17."… – лепшае апраўданне для ранішняй выпіўкі" (Д.Канон). 18.Галоднаму на розуме хлеб, а п'янаму – … (прык.). 19.Бачыш, …, як гарую: з адной карчмы ды ў другую (прык.). 22.Як п'ян, дык і …, а як праспіцца – і свінні баіцца (прык.). 24. … II – расійская імператрыца, якой належаць словы: "П'яным народам кіраваць лягчэй". Яскравы прыклад слушнасці яе думкі – Беларусь. 27. … вінная – ежа дзіўная (прык.). 28.Салёная вадкасць – "апахмелятар". 30.Дзе …, там і сварка (прык.). 31.Хто пільнуе … – у таго пустая хата (прык.). 32.То не …, што з кумам не піла (прык.). 34.П'янаму і … з дарогі саступіць (прык.).

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ.
г.Дзяржынск.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ

Па гарызанталі: 1.Гарэлка. 4.Дзірка. 7.Бык. 10.Сяло. 11.Дзея. 12.Самагонка. 13.Доля. 15.Кабак. 16.Арго. 20.Розум. 21.Рубка. 22.Карал. 23.Жулік. 25.Пяты. 26.Пятро. 29.Заяц. 33.Паганства. 35.Амур. 36.Вочы. 37.Аул. 38.Лайдак. 39.Палатка.

Па вертыкалі: 1.Гаспадар. 2.Рулі. 3.Камар. 5.Зорка. 6.Козы. 7.Брага. 8.Крона. 9.Нязгода. 14.Лазурыт. 17.Рыбалка. 18.Хмель. 19.Дружа. 22.Капітан. 24.Кацярына. 27.Ягада. 28.Расол. 30.Чарка. 31.Свята. 32.Кума. 34.Чорт.

НЕДАЛЁТ

Конь састарэў…

Нягледзячы на тое, што ў спаборніцтвах па конным спорце беларусы заваявалі алімпійскую ліцэнзію, нашых вершнікаў у Рыа мы не ўбачылі.

Днямі першы намеснік міністра спорту і турызму **Аляксандр Гагіеў** з гэтай нагоды заявіў: *"Конь, які ў камандзе з'яўляецца лепшым, састарэў. А ехаць у Бразілію ў якасці турыстаў не мела сэнсу".*

Больш падрабязна патлумачыць сітуацыю, якая склалася, мы папрасілі выконваючага абавязкі кіраўніка Беларускай федэрацыі коннага спорту **Наталлю КАЛЕСНІКАВУ**.

– Так, у нас была ліцэнзія на Алімпійскія гульні, – распавяла Наталля Міхайлаўна. – Аднак нашаму лепшаму каню Пасату – 19 гадоў. Улічваючы, што коні жывуць у сярэднім 24 гады, можна сказаць, што Пасат ужо знаходзіцца амаль у пенсіённым узросце. Але, калі на іх будуць бегаць кросы па 4–5 кіламетраў, то і да гэтага ўзросту не дацягнуць. Да таго ж Бразілія – гэта не блізкі свет, і яшчэ не вядома, як жывёла перанесла б пералёт. Таму ляцець у Рыа, каб быць там проста статыстамі, мы не захацелі. Бо ў лепшым выпадку былі б на Алімпіядзе апошнімі.

– Можа быць, варта купіць новых коней?

– Мы фінансуемся па астаткавым прынцыпе, і за ўвесь час існавання, скажам так, незалежнага коннага спорту нам купілі толькі трох коней. Напрыклад, у некаторых замежнікаў у адборы – па 10–15 коней такіх якасцяў, а ў нас адзін. Да таго ж добры конь, які можа прэтэндаваць на той жа Алімпіядзе на высокія месцы, каштуе ад 300 тысяч долараў да мільёна. Гэта вялікія грошы.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЗОРНЫ ГОСЦЬ

Марыя МАМАШУК: «Мая слабасць – салодкае»

Сярэбраны прызёр Гульняў-2016 па вольнай барацьбе Марыя МАМАШУК распавяла "Народнай Волі" пра шлях да алімпійскага медаля праз сінякі, пра дзявочыя слёзы і жаданне займець сваё жыллё.

Усе мы ў гэтым жыцці спадзяёмся на лепшае. Але не ўсё здараецца так, як жадаем. Хіба не хацела Маша Мамашук перамагчы ў фінале японку Рысаку Каваі? Яшчэ як хацела! Не атрымалася, але ж жыццё на гэтым не заканчваецца…

– Зараз ужо крыху адышла ад той паразы, – кажа Марыя. – Хаця заўсёды крыўдна спыніцца ў кроку ад золата.

– Як праводзіце вольны час пасля Алімпіяды?

– Калі шчыра, то яго не так і шмат. З усімі трэба сустрэцца, усе хочуць пагаварыць, павіншаваць… Цэлы дзень – у руху.

– А перш-наперш пасля вяртання дадому куды накіраваліся?

– Перш-наперш я добра выспалася пасля доўгага пералёту з Бразіліі і змены часавых паясоў. А затым паехала да мамы ў пасёлак Зябраўка Гомельскай вобласці.

– Мама падрыхтавала вашы любімыя блінчыкі з кампотам?

– О, гэта і на самай справе для мяне – далікатэсы, і мама ведае, чым парадаваць. Праўда, кампот чамусьці не зрабіла, а вось блінчыкі і яблычны пірог мне забяспечыла. Ведаю, што вельмі моцна за мяне перажывала. Хаця і падтрымлівалі з ёй сувязь, але моцна яна мяне не турбавала падчас спаборніцтваў. Радавалася за мой сярэбраны медаль, на птушкафабрыцы, дзе працуе, яе таксама павіншавалі. І нават мяне, калі прыехала дадому, туды запрасілі і далі падарунак.

– Курэй-нясушак і пеўня?

– Да курэй справа не дайшла, а вось кветкі і кававарку атрымала.

– Ваша мама, наколькі вядома, у свой час вельмі рашуча выступала супраць таго, каб дачка займалася вольнай барацьбой.

– Мама ёсць мама. Напэўна, у яе тады таксама склаўся стэрэатып, што барацьба – не для дзяўчынкі. Тым больш што ў секцыі з дзяўчат была толькі я адна. Усе астатнія – хлопцы. Але нічога, з часам усе прызвычаіліся. Ды і трэнер сваё важкае слова сказаў: маўляў, Маша – перспектыўная, з яе можа атрымацца толк. І мама змірылася.

– Самі вы таксама лічыце нармальнай з'явай, калі дзяўчына займаецца мужчынскім відам спорту?

– На вуліцы – XXI стагоддзе. Што, мы сёння будзем падзяляць віды спорту на мужчынскія і жаночыя? Паглядзіце, як дзяўчаты гуляюць у амерыканскі футбол, колькі там сутычак! Пасля гэтага вольная барацьба вам падасца мастацкай гімнастыкай. І да таго ж мне падабаецца тое, чым займаюся. Тым больш што жаночая барацьба становіцца ўсё больш папулярнай у свеце.

– Што прыгожага, калі пасля трэніровак ды спаборніцтваў усё цела, напэўна, у сіняках?

– Не без гэтага, але пасля доўгіх трэніровак да ўсяго прызвычайваешся. Да слова, мне яшчэ ў дзяцінстве даводзілася ўступаць у бойкі з хлопцамі, таму тут нічога незвычайнага няма.

– Мама адна вас выхоўвала…

– Так, але я ёй асабліва не скардзілася. Аднойчы яна сказала мне: "Разбірайся сама, калі такі ўжо ў цябе характар". Пасля гэтых слоў мой чарговы сіняк ці адарваны рукаў проста канстатаваўся як факт. Не больш за тое. Але, як бачым, усё скончылася алімпійскім медалём.

– А як вучылася прызёрка Алімпіяды?

– Не скажу, што вельмі добра, але ў адказныя моманты даводзілася сціскаць волю ў кулак і знаходзіць час не толькі на трэніроўкі і спаборніцтвы, але і на вучэбныя дапаможнікі. Любы спартсмен вам скажа, як цяжка сумяшчаць дзве справы.

– На чэмпіянаце Еўропы ў 2014 годзе вы выступалі ў вагавай катэгорыі да 63 кілаграмаў, а сёлета выйгралі Еўра ў катэгорыі да 69 кілаграмаў…

– Перад Алімпіядай еўрапейскае першынство не мела вялікага значэння, а таму і вырашыла перайсці ў іншую катэгорыю, каб не "ганяць" вагу. А ўвогуле, трымаць вагу – гэта даволі складана, тут цэлая навука. Трэба прыслухоўвацца да ўласнага арганізма, карэкціраваць харчаванне. Некаторыя спартсмены па 3–5 кг за два дні скідваюць, але гэта не вельмі добра. Трэба ўсё рабіць паступова, нечым ахвяраваць. Хаця салодкае – мая слабасць.

– Дык прыслухаліся б да арганізма, пакуль трэнер не бачыць.

– Абмежаванні ж не трэнеру, а ў першую чаргу мне патрэбны. А настаўнік можа і так сказаць: "Еш, што хочаш, але затым табе выходзіць на дыван і змагацца". Зрэшты, я магу сабе раз-пораз крыху дазволіць нешта забароненае. Тым больш што салодкае добра дапамагае ад дэпрэсіі.

– Дзяўчаты любяць не толькі салодкае, але і паплакаць, калі нешта не атрымліваецца. Гэта пра вас?

– Пасля паражэння ў алімпійскім фінале я, безумоўна, дала волю эмоцыям, бо і на самай справе крыўдна было да слёз. Хаця і разумела, што слёзы ўжо нічым не дапамогуць.

– Ваш хлопец падтрымаў у складаны момант?

– Безумоўна, ён ведае, як я рыхтавалася да Гульняў, колькі працы было. Казаў: "Ты і так для мяне самая лепшая". Дарэчы, ён таксама барэц.

– Алімпійскі чэмпіён па скачках на батуце збіраецца ажаніцца з батуцісткай Ганнай Гарчанок, рыхтуюцца да шлюбу плыўцы Яўген Цуркін і Аляксандра Герасіменя. Магчыма, у хуткім часе чакаецца вяселле і барцоўскай пары?

– Можа, і чакаецца, але ў гэтым плане канкрэтыкі пакуль няма. Час пакажа.

– Якраз да месца прыйдуцца і прызавыя за сярэбраны медаль – 75 тысяч долараў…

– Можа быць, буду ўкладваць іх у будаўніцтва кватэры, хаця спадзяюся, што тут і кіраўніцтва Гомельскай вобласці дапаможа. А пакуль у Гомелі даводзіцца здымаць жыллё.

Алесь СІВЫ.

КАМЕНТАРЫЙ ТРЭНЕРА

Сяргей СМАЛЬ:

– Пасля паражэння Машы ў фінале я быў проста раз'юшаны, бо ведаў, на што спартсменка здольная, і бачыў, што яна паказала. Няхай супакоіцца, адпачне, а далей будзем усё аналізаваць і рабіць высновы. Зразумела, што і срэбра – гэта добра, але без эмоцый назіраць, як прайграе твая вучаніца, я не магу.

– Марыя збіраецца зараз у адпачынак. А вы дзе плануеце адыходзіць ад алімпійскіх эмоцый?

– На 3–4 дні з'еду на Днепр на рыбалку, каб ніхто мяне не бачыў і не чуў. І каб я нікога не бачыў. На прыродзе лепш за ўсё можна супакоіцца ад перажыванняў, а ў дадатак і пачаставацца свежай рыбай. Мой рэкорд, дарэчы, лешч на 4 кілаграмы. Не алімпійскі рэкорд, але вынік, думаю, прыстойны…

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info
Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 5.09.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26 030 экз. Заказ № 3540

9 772071 964000 16069